

a fiatal tehetségek lapja

XXV. évfolyam 3. szám

2023. március

diák tálaló

válogatás a legjobb diáklapokból

PÉNZÜGYEK MA:
FINTECH

DÜBÖRÖGNEK
A NAGY DIÁK
TESZTEK

MESEK ÉS
SZEMÉLYISÉGEK

KASTÉLYOK
TITKAI

VERÉB TAMÁS

Puskás Öcsi az egyik kedvenc szerepe

7.
**NAGY DIÁK
KRESZ-TEST**

**NYERD MEG AZ
ELEKTROMOS ROBOGÓT,
ÉS A B KATEGÓRIÁS
JOGOSÍTVÁNSZERZÉSI
LEHETŐSÉGET!**

NBT NEMZETI
BŰNMEGELŐZÉSI
TANÁCS

médiahálózat
due
a diákújságíró egyesület

webjogi

Márciusban március van

Vannak, akik annyira tudatosak, hogy az év bármely pontján meg tudják mondani, hogy melyik a kedvenc évszakuk.

Akiknek nincs, azokkal egyébként nem is érdemes igazán szóba állni, kedvenc színe, étele meg hónapja ugyan legyen már mindenkinek, ennyi kisgyerek kell az emberbe. Mindenesetre tudni, hogy bármi van, te mindig a nyarat várod, mindig a telet szereted, állandóan az őszi ruháidat akarod felvenni, vagy épp a tavasziakat, az már egész jó dolog. De van még ennél is jobb.

Akadnak azért olyanok is, akik időről időre váltanak. Ha havazik, fáznak, akkor meleget akarnak, ha megsülnek, akkor nosztalgikusan emlékeznek a szép, fázós, bakancsos időkre. Ahhoz legalább fel lehet

öltözni, ugye, a kánikulában egy idő után a bőrünk hét rétegeből kell vetkőznünk.

Vannak, akik mindenből az átmenetet szeretik: minden éppen jó legyen. Éppen kellemesen fújjon a szél, épp csak annyi eső essen, hogy ne ázzon be a cipóm, de azért legyen vizes jócskán, ha már így alakult.

Mások, és nincs is benne semmi furcsa, inkább a szélsőségek felé húznak. Legyen tél, mert akkor lehet menni sielni. Ahhoz nagyon télnek kell lennie. Legyen nyár, mert akkor nyitnak a strandok. Ahhoz nagyon nyár kell, hogy jó legyen.

Mindannyiunk életében lesz egy beszélgetés, amikor valakivel kitárgyaljuk

az összes hónapot, hogy melyikben mi szokott történni, mi miért jó, mi miért rossz. Utána pedig már lehet mindig azt szeretni, ami van. Télen a telet, tavasszal a tavaszt, nyáron a nyarat, ősszel az őszt, mert mindegyikben van valami, aminek meg kell történnie, és még ha nem is a kedvencünk, ha nehéz időközön is megyünk át, akkor is, legalább amikor egyszer majd jó lesz, akkor még jobbnak fogjuk érezni. Márciusban pedig legyen március.

(Veleg Domonkos, főszerkesztő)

TÖBB MINT ALÁÍRÁS VINCZE-HAJNAL BLANKA

MIÓTA VAGY DUE-TAG?

2019 óta.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

Ugyancsak 2019-ben, a 39. Médiatábor volt számomra az első.

MIT CSINÁLSZ A DUE-BAN?

A DUE Online Varázs rovatának vagyok rovatvezetője, ezen kívül a DUE social media platformjainak (főleg Instagram) vagyok felelős tartalomgyártója/szerkesztője. Plusz segítek, ahol tudok.

MIT TANULSZ?

Jelenleg nem vagyok diák, kihagytam egy évet a gimnázium után, viszont az idei évben elsődlegesen a MOME építész szakára adom be a jelentkezésem.

MIVEL FOGLALKOZOL A DUE TALLÓZÓ MELLETT?

Egészen most márciusig egy ruhaboltban dolgoztam mint eladó, mostantól viszont ténylegesen csak a felvételi időszakra koncentrálok. Bár elképzelhető, hogy beugrik egy grafikus/tévézési munka is. Meglátjuk.

EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET TENNI?

Szerintem én az az ember vagyok, akit könnyen boldoggá lehet tenni, egy kedves szó vagy figyelmesség, kis apróság azonnal feldobja a napomat.

MIT CSINÁLTÁL MOSTANÁBAN?

Egy barátnőm, aki Marosvásárhelyen tanul színházrendezői szakon, felkért, hogy segítsék a vizsgamunkájának látványában és jelmezeiben. Ezen (is) dolgoztam az elmúlt egy hónapban.

FOTÓ: DUFÁN BENEDEK

HOGY KÉPZELED EL MAGADAT ÖT ÉV MŰLVA?

Remélhetőleg a mesterdiplomám végénél fogok járni, esetleg már egy-egy izgalmas, egyetem szintű projekten túl, tele ambícióval.

MIT SZERETNÉL MÉG MINDENKÉPP KIPRÓBÁLNI?

A tenger gyümölcseit, egyedül elutazni egy külföldi országba és hárfán játszani.

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2023. március, XXV. évfolyam 3. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Veleg Domonkos • Rovatvezetők: Bodor Julcsi – Talpramagyar, Millei Anikó – Más.világ, Németh Fruzsina – Netbiztos, Zoom, Panulin Boglárka – Pont Te • Márciusi szerzőink: Bálint Boglárka, Bodor Julcsi, Erdélyi Biborka, Hegyi Vivien, Kecskés István, Naár Barbara, Németh Fruzsina, Veleg Domonkos, Vörös Rebeka Fanni • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest, Őrs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauker Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózatban a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánköléshez, a cikkeket rövidítéshez, stílizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit
Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
http://www.matesz.hu

A SOHA VÉGET NEM ÉRŐ FEJLŐDÉS ÉS A MESÉK

A MESÉK ÉLETÜNK MINDEN SZAKASZÁBAN KÖRÜLVESZNEK MINKET. DR. VÖRÖS GYULA PSZICHIÁTER ELŐSZERETTEL ALKALMAZZA MUNKÁJA SORÁN A KÜLÖNBÖZŐ TÖRTÉNETEKET, MELYEK FOLYAMATOS TÁMASZT NYÚJTANAK A SOHA VÉGET NEM ÉRŐ SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSBN. VELE BESZÉLGETTÜNK.

Dr. Vörös Gyula

MIT LEHET ELSAJÁTÍTANI A MESÉK ÁLTAL?

A miénk egy beszélő nép, egyes felvetések szerint maga a „magyar” szó is „mesélő embert” jelent. Nagyrészen a mondákon keresztül élnek tovább hagyományaink és történelmünk egy darabja. Népmeséinkben fellelhető egy nép identitása, egy nyelv formálódása és ezáltal az egyéni identitás részét képezik. Hova tartozok? Mik a szabályai a társas együttlétnek és a kommunikációnak? Miről lehet beszélni és miről nem szabad? Nagyon fontos, hogy ez a szabályrendszer árnyalódjon.

MEG LEHET KÜLÖNBÖZTETNI A TV-BEN LÁTOTT MESÉKET A FELOLVASOTT TÖRTÉNETEKTŐL?

Az alapja mindegyiknek ugyanaz: lehetőség arra, hogy az ember ki tudja fejezni, megmutathassa és megfogalmazhassa önmagát. Ezzel együtt élményt is jelent. A nagy különbség a kettő között, hogy a filmek, a diasorok vagy a rajzolt mesék esetében a látványt készen kapja meg a néző, míg a történet olvasása vagy hallgatása során ezt a saját fantáziájából építi fel. A modern fantasyk és sci-fik szintén mesék. Sokszor megéltem azt, hogy olvastam egy könyvet – például A Gyűrűk Urát –, és mikor megnéztem a filmdaptációját, rájöttem, hogy előzőleg egészen máshogy

VANNAK A MESÉKNEK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTŐ HATÁSAI?

A meséknek nagyon sokrétű személyiségfejlesztő hatása van. Mikor egy kisgyerek növekszik, egy idő után tisztában lesz azzal, hogy ő kicsi és kiszolgáltatott. A meséken keresztül felül tud kerekedni az ebből adódó félelmen, szorongáson. Azzal, hogy a legkisebb királyfi legyőzi a háromfejű sárkányt, egy kicsit ő is legyőzi a veszélyeket és fejlődik az önbizalma. Emellett a történetek mesélése, hallgatása javítja és változtatja a kreativitást. Ha a szülő átéléssel olvas gyermekének vagy együtt alakítják a cselekményt, az megmozgatja a gyermek fantáziáját és reagál, például a fejére húzza a párnát, ha éppen félelmetes az adott rész. Éppen ezért mesélés közben érdemes bevonni szimbolikus figurákat, akár játékokat vagy bábokat. A mesék részt vesznek az életünkben, annak alakulásában, és projekciós felületet adnak a gyerekek számára.

képzelttem el, mint amit láttam. Olyan volt, mintha két különböző történet lenne.

MIBEN MÁS A MESE EGY GYERMEKNEK ÉS EGY FELNÖTTNEK?

Szerintem a mese szerepe nem változik. Az a jó történet, amely képes arra, hogy egy felnőtt is vissza tudjon lényegülni gyerekké. Egy sci-fi vagy egy kalandfilm a felnőttek számára ugyanazt az élményt jelenti, mint a gyermeknek. Ezt szülőként és élettársként is megtapasztaltam, az események formálása közös élménnyé válhat mesélés közben, ezen a téren nincs különbség gyermek és felnőtt között.

LÉTEZIK MESÉKKEL KAPCSOLATOS TERÁPIÁK?

Sok formája van a mesékkel kapcsolatos terápiáknak, így nem lehet a teljesség igényével beszélni róluk. Léteznek különböző történetek, például tanmesék, melyek direkt módon valamiféle üzenetet hordoznak az emberek számára. A tanulás és a terápia összefüggésben vannak egymással. Volt egy perzsa származású pszichiáter, Nossrat Peseschkian, akivel még egyetemistaként találkoztam. Ő volt a pozitív pszichoterápia megalkotója. Számos könyvet írt, köztük *A tudós meg a tevehajcsár* című művet. Ebben a kötetbe különböző meséket, főleg keleti történeteket gyűjtött össze. A terápia során ezeket fel lehet használni, méghozzá úgy, hogy amikor a terapeuta talál egy problémás pontot, akkor közösen megnézzük a történethez tartozó ábrát és hozzá a történetet. Több kedvenc mesém van ebből a kiadványból, melyeket még személyesen tőle hallottam, és szoktam is használni. Ilyen például a következő:

Van egy hercegnő, akinek a kastélya mellett van egy kis lak. Miközben itt alszik, leesik

az ujjáról a gyűrű. Ez a házikó egy zárt hely, ahol nincsen fény. A hercegnő kimegy a házból, ahol süt a nap, szép, tiszta idő van, és elkezd keresni a fűben a gyűrűjét.

– Mi történt? – kérdezik tőle az arra járók.
– Miközben bent voltam a kis lakban, leesett az ujjamról a gyűrű – válaszolja a hercegnő.
– De hát akkor miért itt keresed?
– Mert itt világos van.

A történet arra utal, hogy valami belső, rejtett érzelem van jelen, amivel nem akar szembenézni a páciens. Elfojtja, mélyre ássa magába, és a felszínen próbál kutakodni,

ahol látszanak a dolgok. A lényeg, hogy a páciens és a terapeuta közösen fejezze be a mesét. A szimbolikára rá lehet érezni, így beazonosítható, hogy a probléma maga a gyűrű, a hercegnő vagy a herceg ki tud jönni a sötétségből, rájön arra, hogy mi a helyzet, és van lehetősége megtalálni a megoldást. Ha nem sikerül az értelmezés, akkor még korai feladat volt a közös meseszöveg elindítása, és továbblépünk.

A MINDENNAPI MUNKÁJA SORÁN HASZNÁL MESEI ELEMENKET?

A Peseschkian-féle elemeket abszolút szeretem felhasználni, valamint az egyik személyes kedvencem a bábterápia, amit csoportosan is lehet végezni. Emellett a tanmesék szintén tudnak segíteni egyes helyzetek megértésében, ilyen például *A teknős és a skorpió története*.

Vannak módszerek, amelyeket általában a gyermekpszichiátriában alkalmaznak, többek között a rajzos feladatokat, amelyek sokat elárulnak a kliens adott állapotáról. A páciensek először csodálkoznak, mikor a meséket beleszövöm a terápiába, de egy idő után ez megváltozik, igényük lesz ezekre a fajta beszélgetésekre.

A SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉS MINDEN ÉLETSZAKASZBAN, FOLYAMATOSAN ZAJLIK?

Igen, az én mindig változik. Ez egy fejlődési folyamat, ahol nem lehet kettesével szedni a lépcsőt, mindegyik fokát végig kell járni az életünk során. Visszafele lehet menni, így gyerekké lényegülhetünk, és ez sokszor segít. A mesék előreleaditenek és jelzik, hogy hol tartunk. Az álmok és a mesék, ha úgy tetszik, egy palotában laknak. Például, ha álmunkban egy mesebeli helyen járunk, annak milyenségéből sok dologra lehet következtetni.

Ez megmutatja, hogy vagyunk pillanatnyilag, de ez a fejlődés életünk végéig is tarthat.

(Vörös Rebecka F.)

KASTÉLYOK TITKAI - BESZÉLŐ KÖVEK

MAGYARORSZÁG BŐVELKEDIK LÁTNIVALÓKBAN: NEM CSUPÁN TERMÉSZETI ADOTTSÁGAI HÍVOGATJÁK A TURISTÁKAT, HANEM AZ ELMÚLT ÉVSZÁZADOK ÁLTAL MEGŐRZÖTT KASTÉLYOK IS – S MINDEZEK TÖRTÉNETEI. AHOGY SZENT-GYÖRGYI ALBERT MONDTA: „FELFEDEZNI VALAMIT ANNYIT TESZ, MINT LÁTNI, AMIT MINDENKI LÁT, ÉS KÖZBEN ARRA GONDOLNI, AMIRE MÉG SENKI”.

**Bottyán Vivien, Forum Publicum,
Nemzeti Közszolgálati Egyetem**

Turai Schosberger-kastély

A kereskedő Schosberger-család a Felvidékről települt Pestre, s 1863-ban magyar nemesi címet, majd 1890-ben bárói rangot kapott. 1873-ban herceg Esterházy Miklóstól vásároltak Turán családi birtokot, ahol Ybl Miklós tervei alapján kezdődött el az építkezés, a neoreneszánsz stílusú kastély 1883-ra készült el. A nyugodt nagyúri élet évtizedei után az 1930-as évektől a több ezer hektáros birtokból házhelyek, majd mezőgazdasági területek kerültek eladásra. A kastély a II. világháború viszontagságait szovjet katonai szállásként és kórházként vészelte át, ezután egészen 1973-ig a község általános iskolájaként működött. 1958 óta műemlék. A főépülethez két henger alakú torony és

Pálmaház kapcsolódik, ahol a dísznövényeket tartották, a kupolás terek közepén három szökőkút állt, vaskazettás, boltíves kör alakú ablakait egykor olombetétes üvegek díszítették. Az ötven év élettartamú festés nyomainak ma is láthatók a Pálmaházban és a központi csarnok boltívein egyaránt. Egy régi történet szerint a kastély parkját Magyarország domborzatának mintájára alakították ki, amelyben természetes előfordulási helyük szerint ültették a különböző fajtákat.

Gyulai Almásy-kastély

A Wenkheim-család az 1700-as évek legvégén építette a kastélyt, ám a birtokot megszerezve az 1800-as években gróf Almásy Kálmán örököse, Dénes költözött

ide a feleségével, Károlyi Ellával. Gróf Almásy Dénes 1933-ban a lányára, Jeanne-ra hagyta a gyulavári birtokot, aki Gróf Pongrácz Jenőhöz ment feleségül. 1948-ig gróf Almásy Ignác utódai birtokolták a kastélyt, 1948-tól az épületet a helyi tévész raktáraként használta. A kúria és a park a község belterületén található, a park területe mára alig 1,8 hektárosra csökkent. 1977. április 1-től közigazgatásilag Gyula városához tartozik. A kastély koncertek, egészségvédő előadások helyszíne, s nem utolsósorban csoportos kirándulások kiváló célpontja napjainkban.

Rábabeszi Széchenyi-vadászkastély

Az egyházi birtok az 1848-as szabadságharc után a Széchenyiek kezére került, ám az uradalom fejlesztése csak a századfordulón

valósult meg. A francia neobarokk stílusú kastélyépületet 1903 és 1905 között Széchenyi Jenő gróf építtette Franz Josef Engel építész tervei alapján. Az 1925. évi gazdacímnaptár már a Széchenyiekkel rokon Almássyakat említi birtokosként, majd 1926-ban Dobos Gábor tulajdonába került a kastély. 1988-ban privatizálták, majd többször is gazdát váltott. 1993 és 1998 között a leromlott állapotú kastélyt egy komolyabb rekonstrukció keretében teljesen felújították. Ezt követően egy huszonkét apartmanos szálloda működött az épületben. A több mint háromhektáros területen még volt remény az egykori növényállomány helyreállítására is, jelenleg parkosított és ősfás erdőrészeket szolgáltatnak ideális helyszínt elegáns esküvőkhöz, fotózáshoz, filmforgatáshoz és egyéb különleges eseményekhez.

Acsaújlaki kastély

Az acaújlaki kastélyt 1907-1910 között építtette a magyarországi evangélikus egyház akkori egyetemes felügyelője, báró Prónay Dezső, lánya, Iphigéne és újdonsült veje, Patay Tibor vármegyei főispán számára a sápvölgyi majorban. Az épület az '50-es évek államosítását követően 1986-ban az egyik legelső hazai kastélyszállóként nyílt meg újra. A rendszerváltást követően magántulajdonba

került, új tulajdonosa komoly igényeket kielégítve alakította át és újította fel (kondicionáló terem, külső és belső medence, jacuzzi, szauna került kialakításra). A munkálatok során az eredeti elrendezést megőrizve, de a belső szerkezet teljesen átalakításával hangsúlyozták a kastély középkori vár jellegét, amelynek saroktornyos megoldása a felvidéki késő reneszánsz várkastélyok jellemző megoldása volt. Nem csupán esküvők, fotózások, videoklipek és filmforgatások zajlanak itt, a kreatív turizmus jegyében kézműves foglalkozások igénybevételére is van lehetőség.

Nádasladányi Nádasdy-kastély

A legenda úgy tartja, hogy a Nádasdy-család segítette IV. Béla királyt, s vadkacsával etették a tatárok elől a nádasba bújtatott királyt. Ez a történet magyarázza a családi címerben szereplő vadkacsa szimbólumát. A család neve elválaszthatatlanul összefonódik hazánk történelmével. Eredetileg Nádasdy Lipót XVIII. századi kis kúriája állt itt, amit az 1873-1880-as évek elején átépítettek. A kastélyban található kovácsoltvas csillárok, a faragott bútorok, a festett üveglakok mind a kor híres mestereinek alkotásai. A korszak legmodernebb berendezéseit találhatjuk meg az épületben: légfűtés, gáz- majd

villanyvilágítás, beszélőcső-hálózat, csatorna és földalatti ételszállító-rendszer járult a kényelemhez. Könyvtárral és saját kápolnával is rendelkezett a Nádasdy-család. A legkülönlegesebb terem az Ősök csarnoka, amely a felmenők egészalakos festményeit őrzi. A főúri világ hangulata – korabeli kastélyinteriőr című állandó kiállítás keretében ezeket mind megtekintheti a látogató. A birtokot 24 hektárnyi park övezte, mesterséges tóval, azon ativelő fahiddal, vízeséssel, víztoronnyal, nyári szalonnal, s az igazi különlegességnek számító pálmakerttel, fácskeltetővel. Az épületet 1993-ban kiemelt műemlékké nyilvánították.

LÁSD ÁT A MÉDIÁT - LÁSS ÁT A MÉDIÁN!

NAGY DIÁK

média-hálózat
due
a diákújságíró egyesület

MÉDIATESZT

TÖLTSD KI A MÉDIAISMERETI TESZTET A NAGYDIAKTESZTEK.HU
OLDALON VAGY TÖLTSD LE A NAGY DIÁK TESZTEK APPOT!

A FŐDÍJ EGY TABLET!

TAVASZI FÁRADALMAK

| Pallagi Réka, Szignál,
| Széchenyi István Gimnázium

Az idő gyorsan száll. Gyakran változik a kedvünk vidámról szomorúra, a kisgyerekek is hamar felnőnek. És így volt ezzel a tél is. Egyik pillanatról a másikra eltűnt az idén nem látott hótakaró, és kinyíltak a virágok. A természet sétára csábít minket a szabadban, vagy akár egy piknikre a tóparton. De mégsem használjuk ki a tavasz hozta lehetőségeket, inkább az ágyban fekvé pihenjük ki a kemény évszak fáradalmait. Vajon miért? Tavasszal sok minden változik. A negyedikes tanulók készülnek az érettségire, a sportolók edzenek az új évad versenyeire, a munkások pedig a télen összegyűlt pluszmunkát egyenlítik ki. Nem csoda, ha az ember belefárad abba, hogy mindenre jobban oda kell figyelni. Szerencsére a fáradalmak legyőzésére

ezernyi csodaszor létezik a világon. De mindezek közül a legfontosabb a mozgás. Nem csak a koordinációs képességet javítja, de növeli a koncentrációt, és kondiban tartja a testet. A mozgás kiegyenlíti a fizikai munka hiányát, jótékony hatással van az idegrendszerre, és nem utolsó sorban segít megőrizni az egészséget. Mindegy milyen formában végezzük. Egy kis futással a gáton, vagy tornával a kertben, hosszútávon érezheti különbségeket produkál. Minél hosszabb ideig, illetve minél intenzívebben hajtjuk végre, annál jelentősebb pozitív hatást gyakorol az agyra is. Ezért tanácsolják a holland kutatók tanulás közben a sétálást. Hiszen a vérkeringés aktívabb lesz az agyban, ez pedig megkönnyíti tanulást. Mozgással a lányok formába hozhatják magukat a nyári szezonra, a fiúk pedig

megnövelhetik izmaikat a lányoknak. Ehhez viszont minimum napi egy órát kell áldozni az időnkéből. Bár ismerve jótékony hatásait, ez nem nagy áldozat. A másik fontos gyógyír a fáradtságra a gyümölcs. Az orvosok szerint napi minimális mennyiséget el kellene fogyasztani belőle, hiszen magas vitamintartalma nem csak kiegyenlíti a tél okozta hiányosságokat, hanem folyamatosan a megfelelő szinten tartja a vitamin háztartásunkat. Hiszen a sokféle gyümölcs közül a más-más ízt kedvelő emberek is kedvükre válogathatnak. Amellett tehát, hogy finom, nem utolsó sorban egészséges, véd a bacilusok ellen és megkönnyíti legyőzni a tavaszi fáradalmakat. Mozgásra és gyümölcsözésre fel!

NETBIZTOS VIDEÓPÁLYÁZAT

**BIZTONSÁGBAN ÉS A NETETEN?
TUDOD, MIRE FIGYELI SZÖRFÖLÉS, CSETELÉS,
KERESGÉLÉS, ZENEHA LGÁ ÁS, V DEÓNÉZÉS ÉS
BLOGOLÁS KÖZBEN? KÉSZÍTS RÓLA V DEÓT,
HOGY SEGÍTS A TÖBBIKNEK IS OKOSAN
HASZNÁLNI A NETET! A YETTEL ÉS A DUE KÖZÖS
PÁLYÁZAT ÁRA 2023. MÁRCIUS 31-IG
JELENTKEZHETSZ.**

**BEADÁSI HATÁRIDŐ:
2023. MÁRCIUS 31.**

A pályázatra két témában várunk maximum 3 perces kisfilmeket, videókat. Az egyik a biztonságos internethasználat, a másik az internet kreatív használata a tanulásban. A pályaművek legyenek figyelemfelkeltők, ötletesek, kreatívak, amelyet Te is szívesen megnéznél! A témán belül nincs megkötés, kiragadhatod bármely apró elemét vagy nagyobb részét is feldolgozhatod.

A pályázaton 12 és 22 év közötti fiatalok vehetnek részt. Egy pályázó több videót is beküldhet mindkét témában.

Az elkészített videókat a YouTube-ra kell feltölteni, a linket, illetve a bemutatkozást pedig a DUE pályázati felületén beküldeni. A pályaműveket szakmai zsűri értékeli. A három legjobbnak ítélt videó készítőjét díjazzuk

DÍJAK:

- 1. helyezett:**
1 tablet
- 2. helyezett:**
1 okostelefon
- 3. helyezett:**
1 okostelefon

A díjazottak kedvezményes részvételi lehetőséget nyernek a DUE 2023. évi nyári táborába, ahol megismerhetik a szakma mestertitkait.

A legjobb alkotások közönségbemutatója, valamint az ünnepélyes eredményhirdetés és díjátadás a 30. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon lesz 2023. májusában.

A pályázatokat kizárólag elektronikusan lehet beadni a **www.due.hu/palyazat** weboldalon keresztül. Az anyagodat töltsd fel a YouTube-ra, és a linket küldd be a pályázatbeadó felületen!

DISZNÓVÁGÁS AZ IGAZI HUNGARIKUM

SZINTE MINDENKINEK, AKI VIDÉKEN NŐTT FEL, VAN A CSALÁDJÁBAN DISZNÓVÁGÁSSAL KAPCSOLAT ÉLMÉNY, ANEKDOTA. VANNAK, AKIK OTTHON TARTOTTAK, VÁGTAK DISZNÓT, VANNAK, AKIK CSAK NAGYSZÜLŐKNÉL VETTEK RÉSZT ILYEN ESEMÉNYEN, DE EGY BIZTOS: AKI JÁRT MÁR IGAZI, HAMISÍTTALAN VIDÉKI DISZNÓVÁGÁSON, ANNAK EGY ÉLETRE SZÓLÓ ÉLMÉNYT ADOTT.

**Fási Csaba, Forum Publicum,
Nemzeti Közszolgálati Egyetem**

Egy-egy disznóvágás szerves része a vidéki családok életének, amely az évszázadok alatt közösségteremtő, közösségmegtartó eseménnyé nőtte ki magát, ahol mindenki – fiatalok és idősek, nők és férfiak egyaránt – megtalálta a maga feladatát. De nemcsak emiatt volt fontos, hiszen fő célja, hogy az év nagy részére (vagy csak egy-egy ünnepre) biztosítsa a hús- és zsírkészletet az egész családnak, valamint azoknak a rokonoknak, ismerősöknek, akik kaptak a kóstolóból. Még az 1950-es években is – amikor pedig a rendszer nem nézte jó szemmel – fennmaradt ez a népszokásnál jóval többnek számító esemény, az engedély nélküli feketevágások formájában. Harminc-

negyven évvel ezelőtt kétnapos „ünnap” volt a disznóvágás, ahol a munkát kényelmes tempóban lehetett elvégezni, azonban később ez az időtartam fél, a disznótorral együtt egy napra rövidült. A vágás napján a jó szándékú segítők, rokonok és – természetesen a vágás és a feldolgozás „szakértője” – a böllér már hajnalban gyülekeztek, finom pogácsával és házi pálinkával melegítették fel magukat a nagy eseményre. A disznó halála után forrázták vagy megperzselték azt, valahol szalmával, később, ahogy a technika fejlődött, gázperzselővel. Ezt követte a tisztítás és a feldolgozás folyamata, amelynek módjai házról házra változtak. A feldolgozás során a disznó szinte minden

részből valami finomság készült, mint például a hurka, ami lehetett véres vagy májas; a kolbász, amelynek elengedhetetlen alkotóeleme a pirospaprika; a hagymás sültvér; a tepertő; a disznósajt; a szalonna; a sült hús. A disznóvágás során elkészült ételeket egész nap lehetett fogyasztani. Az esemény megkoronázását azonban hagyományosan a disznótor jelentette, amikor az egész napi tevékenységben megfáradt, népes társaság az asztalt körbeülve fogyasztotta el munkája gyümölcsét, beszélgethetett egy jót a rokonokkal, ismerősökkel, koccinthatnak a közös sikerre.

A DUE MÉDIAHÁLÓZAT IDÉN IS MEGHIRDETI TEHETSÉGGUTATÓ DIÁKMÉDIA PÁLYÁZATÁT!

3 KOROSZTÁLYBAN

- általános iskola
- középiskola
- felsőoktatás

7 KATEGÓRIÁBAN

- diákújságíró
- diáklap
- diákrádió, diákrádiós
- diák-videóújságíró
- diákfotós
- online diákmédium
- mentor

Várjuk a pályamunkákat
2023. március 31-ig
a www.due.hu oldalon,
kizárólag elektronikusan!

Tárgnyeremények
és mediaképzési
hozzájárulások
2 millió forint
összértékben!

Részletes pályázati kiírás,
feltételek, tudnivalók:

www.due.hu

“A CIRKUSZBAN MINDEN LEHETSÉGES”

A RÉGI IGAZSÁG NYOMÁBAN

| Karczub Eszter, Ítélet,

| Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Jog- és Államtudományi Kar

A cirkuszok eredete – mint megannyi más, modern korban fellelhető dolog – egészen az ókorig nyúlik vissza, amikor az emberek szórakoztatására hatalmas amfiteátrumokat építettek, ahol különféle előadásokat rendeztek. A ma is ismert legnagyobb ilyen jellegű építmény a Rómában található Circus Maximus volt, ahol a 185 000 ember befogadására képes lelátókról az érdeklődők megtekinthették az atléták küzdelmeit, a kocsiversenyeket, az állatok viadalait, de látványosságai közé tartozott – a mesterséges tóvá alakított pályán – a tengeri csaták eljátszása is. A műfaj népszerűségét példázza, hogy az évek során Rómában több aréna is épült. A középkorban aztán e művészet szorosan összefonódott a színház világával a korabeli

vásári komédiákban. Táncosok, zenészek, akrobaták, állatidomárok, bűvészek és egyéb mutatványosok jártak – jórészt családostul – a piacokat, búcsúkat. A XVIII. században a tőkével rendelkező vállalkozók nagyobb társulatokba szerződtették le őket, s ekkor kezdett kialakulni a nagyobb tömegeket vonzó, modern cirkusz. A témával foglalkozó történészek egyetértenek abban, hogy a vásári komédia három nagy ágának – bohózat, állatidomítás, illetve ügyességi mutatványok – ötvözője, Philip Astley tekinthető a polgári szórakoztatás atyjának. Az elsőként Londonban és Párizsban épült cirkuszokban a műsor nagy részét ekkor még a különféle lovas produkciók tették ki. Természetesen a korabeli Budapestet is utolérte e különleges világ iránti láz, a XIX.

század második felében, 1871-ben nyílt meg a Városligetben Barokaldi deszkasátorban működő cirkusza, amely lovas- és állatbemutatóival évtizedeken keresztül csalogatta az egyre növekvő közönséget. 1889-ben – miután döntés született arról, hogy az Állatkertben alkalmanként tartott cirkuszi előadások mellett legyen egy állandó ilyen jellegű intézménye is a fővárosnak – Wulff Ede építtette fel a fémvázás, több mint 2000 ember befogadására alkalmas épületet. Cirkuszában Wulff – az érdeklődés fokozása végett – felújította a birkózóversenyeket. Ezeket a viadalokat úgy rendezték, hogy felfogadtak egy külföldi erőművészt és jutalmat ajánlottak annak, aki hajlandó volt kiállni ellene. A turpisság abban rejlett, hogy a civil jelentkező gyakran maga is a cirkusz

alkalmazottja volt, s a megnyert küzdelem után a jutalmat másnap visszafizette az igazgatónak. Ha valóban kívülálló volt a kihívó, a verseny általában az eróművész javára dőlt el. A közönség csábítására egyéb eszközöket is bevetettek, pl. a sajtóban közöltek hamis szerelmi történetekről szóló pletykákat, melyekben a társulat bohóca megszöktette az igazgató műlovarnő leányát és ehhez hasonló kitalált meséket. A cirkuszi vállalkozás a kezdetektől kitűnő befektetésnek bizonyult, ám amikor pl. az első világháború alatt az előadás eltolódott a varieté irányába, mindig anyagi csőd fenyegetésével kellett számolni, de ugyancsak a közönség megfoghatóságát eredményezte, ha a mindenkor igazgató

hűtlen lett a klasszikus műfajhoz vagy nem fordított kellő figyelmet az artisták világában nélkülözhetetlen nemzetközi kapcsolataira. Miután az 1890-es évek elején Wulff a fővárosnak eladta az épületet, a bérleti jog pályázat útján Beketow Mátyáshoz került, aki rengeteg pénzt áldozott a Beketow Cirkusz fenntartására, aminek híre magát Ferenc Józsefet is Budapestre vonzotta. Az első világháborúban azonban a kb. 100 lóól álló ménesének mintegy háromnegyedét „besorozták”. A háború utáni rossz gazdasági helyzet miatt ez a fajta szórakozás mar korántsem volt olyan sikeres, ebből kifolyólag az igazgató nem tudott megküzdeni a folyamatos pénzügyi gondokkal, s öngyilkos lett. A vállalkozást

fia, Beketow Sándor vette át, azonban a fizetéseképtelenség miatt végül a bérleti jogot kénytelen volt visszaadni a fővárosnak. Egy újabb pályázat keretében az épület Fényes György igazgatása alá került, aki a minél színesebb A második világháború támadásai miatt azonban a cirkusz mar nem kapott játékedélyt, a bevonuló német csapatok istállóknak használták az épületet, ami a bombázásokban jelentősen megrongálódott. Az intézményt 1949-ben államosították – ekkor kapta a Fővárosi Nagycirkusz nevet – majd 1966-ban lebontották. Az 1971-es – ma is használatos – épület elkészültéig egy óriási sátorban tartották az előadásokat. Ilyen előzmények után nem csoda, hogy még napjainkban is van létjogosultsága egy efféle szórakozási formának. Az porondot figyelve a nézők gyakran levegőt visszafojtva izgulnak az artistákért, habár a művészek olyan könnyedséggel adjak elő mutatványaikait, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne egy-egy nyakatekert mozdulat több méteres magasságban való bemutatása. Az elmúlt években a hagyományos cirkusz világszerte új lendületet kapott, a közönség körében újra divatba jött. Mindazok, akik valamennyire őrzik még magukban a gyermeki énjüket, biztosan képesek tőle ismét – ha csak néhány órára is – elvarázsolódní.

DUE. TÁBOR. BALATON.

VIDEÓS, FOTÓS, PODCASTER, ONLINE ÚJSÁGÍRÓ
TÁBOROK 2023-BAN A BALATON PARTJÁN.

BALATONKENESE
2023. JÚLIUS 15-23.

Egyedülálló angol nyelvi képzés a DUE-táborokban!
Részletek: www.due.hu

WWW.DUETABOROK.HU

„NAGYON ÉRDEKES KAPCSOLATOM VAN A ZENÉVEL”

A ZENAI VILÁG EGY FOLYAMATOSAN MEGÚJULÓ KÖZEG, MINDIG TARTOGAT ÚJDONSÁGOKAT. ILYEN A WAITING ROOM IS, EGY FELTÖREKŰVŐ FEHÉRVÁRI ROCK BANDA, MELY FIATALOKBÓL ÁLL. A TIZENNYOLC ÉVES MAYA GUSTAFSON, AZ EGYÜTTES ÉNEKESE ÖRÖMMEL BESZÉLT NEKÜNK TÖBBEK KÖZÖTT A ZENEKARHOZ FÚZÓDÓ REMÉNYEIRŐL IS.

Maya Gustafson Amerikában, Virginiában született, majd tíz évig Mexikóban élt családjával, mielőtt Magyarországra költöztek. Ekkoriban Maya még nem tudott magyarul, mára már azonban jól beszéli a nyelvet. „A magyar tanáraink segítettek a legtöbbet. Tárt karokkal fogadtak minket a bátyámmal.” Édesapja jazz zongorista, így már születésétől kezdve jelen volt a zene az életében. Mexikóban éttermműk volt, ahol gyakran tartottak élőzenés esteket. Bár kipróbálta a zongorát, végül a gitár mellett kötött ki. „Tizenkét évesen kaptam egy akusztikus gitárt apukámtól, miután látta, hogy hónapok óta gondolkodom rajta.” Maya egészen kicsi kora óta szeret énekelni, így mikor lehetősége nyílt egy Magyarországon élő, amerikai operaénekesnőtől tanulni, nem szalasztotta el az alkalmat. Megtanulta az alapokat és sikerült megtalálnia saját énekhangját.

A zene kikapcsolódásként is szolgál számára, mikor szöveget ír vagy a gitárján játszik

és közben énekel, emellett a zenehallgatás szintén egy fontos része az életének, sokat ad hozzá a hangulatához. Bár a kedvenc műfaja a rock, ami legtöbbször nem annyira technika központú, mégis ügyel erre is. „Apukám viszonylag sokat tanult a zenei technikáról, úgy nőtem fel, hogy én is figyeltem erre, viszont az a legfontosabb, hogy érezed azt, amit játszol.” Attól függetlenül, hogy már jól tud magyarul beszélni, mégis az anyanyelvén, angolul ír szövegeket, így több érzelmet tud belevinni műveibe. Együttesüknek, a Waiting Roomnak az eddig egyetlen megjelent dala, a Taxi viszont magyar nyelven íródott, Kerekes Áron volt a dalszerző. „Szeretek magyarul énekelni, nagyon jó gyakorlás, és szép ez a nyelv.” Örömmel idézte fel az első alkalmat, amikor hallották a dal szövegét. A lüktetése és az akkordmenete egyaránt megfogta az együttes tagjait. „Először féltem magyarul énekelni, tartottam tőle, hogy nem fogom tudni átadni az érzést, amit kelteni akartam az emberekben

a szöveggel.” A kezdeti befektetett energia kifizetődött, ami örömmel tölti el a fiatal énekest, aki elárulta, hogy hamarosan újabb dalokat fognak megjelentetni.

Mayának számos terve van a zenekarral, melynek jövőképét kifejezetten reménytelinek látja. Leleszen beszélt arról, milyen az együttes tagjaival játszani. „Nagyon szeretem őket, jó kis csapat vagyunk. Jól tudunk együttműködni, és ez az egyik legfontosabb dolog egy zenekarban.” Maya a zene mellett érdeklődik a spirituális világ, a jóga és a természetgyógyászat iránt, így a későbbiekben szeretné bővíteni tudását ebben az irányban is. „Mindig úgy gondoltam magamra, mint egy gyógyítóra. Örömet okozott, ha bármilyen alkalammal nyílt arra, hogy segítsék másoknak.”

(Vörös Rebeka F.)

„SZERELEM ELSŐ HALLÁSRA”

GYÖRGY-HORVÁTH ZENTE 17 ÉVES KORÁRA MÁR NAGY UTAT TETT MEG A ZENEI VILÁGBAN; SZEREPELT MÁR TÖBB TEHETSÉGTKUTATÓ MŰSORBAN, FIATAL KORA ÓTA LÉP FEL KÜLÖNBÖZŐ ESEMÉNYEKEN, EMELLETT ZENEKARÁVAL, A Z-GENERÁCIÓVAL IS AKTÍV.

Születésétől fogva nem volt kérdés, hogy élete a zene köré fog fonódni. Már korán bekerült a hangszerek és a muzsika világába, ugyanis náluk a családban természetes, hogy mindenki tud minimum egy hangszeren játszani. Kiskorától kezdve tetszett neki a hegedű bűvös hangja, édesapja pedig hegedűtanár lévén, otthon kezdte el tanítani Zentét 6 éves korában. Harmadik osztályos korától a Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskolába járt Kúti Béla tanár úrhoz, majd két évvel később a fiatal tehetség felkerült a pesti Szent István Király Zeneiskolába, ahol Gyermán Júlia vette szárnyai alá. Múlt hónapban felvételizett a grazi Zeneművészeti Egyetemre, márciustól már ott folytatja tanulmányait, részben angol és német nyelven. Elmondása szerint „igazából bárki bekerülhet egy ilyen egyetemre, ha megvannak a képességei és a megfelelő kapcsolatrendszere. Persze sok munka és gyakorlás áll a siker mögött.”

Az, hogy mennyi munkát, időt és energiát

fektetett bele eddig Zente a hegedülésbe, jól mutatják sikerei is. „Játszhattam kétszer szimfonikus zenekarral szólólistaként a Budapesti Vigadó nagytermében” – meséli először, mikor a legemlékezetesebb sikerpillanatairól kérdeztem. Testvérével, Annával felléptek a Duna TV *Fölszállott a páva* című műsorában, kiderült, zenekarukat csakis a műsor miatt hozták létre. 2020-ban fellépett a Virtuózok nevű tehetségkutató műsorban is, ezeken kívül pedig több hazai és nemzetközi versenyen is indult már. „Egy-egy versenyre évekek is lehet, sőt kell készülni, mivel nagy repertoárt várnak el tőlünk, versenyzőktől” – fogalmazott. Zente tehát nem csak szólólistaként, de zenekarban is játszik. Ő a primása a Z-Generáció nevet viselő együttesnek, amiben a testvéreivel, unokatestvéreivel és barátaival zenél közösen. A formáció 5 éve alakult, és leginkább népzenevel, valamint átdolgozásokkal foglalkoznak a fiatalok, amiben szüleik és tanáraik segítik őket. Először a

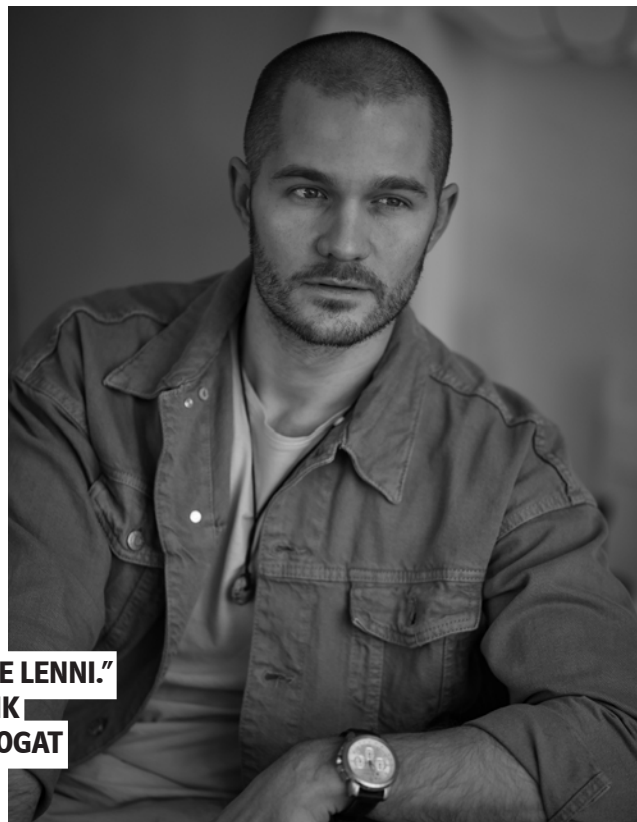
Várkert Bazárban koncerteztek ezen a néven, egy kínai csúcstalálkozó keretein belül. Több koncertsorozatuk is volt már országszerte. Nem meglepő tehát, hogy amikor arról kérdeztük, hogy hol játszik szívesebben, nem tudott konkrétumot mondani: „Nem tudnék kiemelni egy fellépést sem, egy nagy közönség előtt ugyan olyan öröm játszani, mint mondjuk egy kisebb eseményen.” Mivel a szülei is zenével foglalkoznak, kezdettől fogva ilyen körben szocializálódott, a zene mindig is szerves része volt a mindennapjainak. „Minden zenész legjobban a zene és hangszere által tudja kifejezni az érzéseit, önmagát”. A jövőben mindenképpen szeretne ezen a pályán maradni szólólistaként, de ahogy fogalmazott, „sosem lehet tudni, hogy milyen kapuk nyílnak meg az ember előtt.”

(Bálint Boglárka)

Veréb Tamás:

„Néha azt kívánom, bár minden nap lenne egy koncertem!”

VERÉB TAMÁS 9 ÉVESEN SZERETETT BELE ELŐSZÖR A SZÍNHÁZI ÉLETBE, DE AHOGY FOGALMAZOTT, „MÁR ELŐTTE SEM VOLT KÉTSÉG, HOGY MŰVÉSZ SZERETNE LENNI.” EMELETT TAVALY ÓTA „SPARROW” NÉVEN TEVÉKENYKEDIK A ZENE VILÁGÁBAN, ÉS REMÉLI, 2023 SOK MINDENT TARTOGAT SZÁMÁRA EZEN A TÉREN IS.

KÖZEL 20-25 FŐSZEREPET JÁTSZOTTÁL AZ OPERETTSZÍNHÁZAS IDŐSZAKOD ALATT. EZEK KÖZÜL MELYIK SZÁMODRA A LEGKEDVESEBB ?

Úgy vélem, szerencsés vagyok, mert előadóművészként már most szép pálya van mögöttem, amiért nagyon hálás vagyok a sorsnak. Sok olyan szerepet játszhattam már a kezdetektől, ami álomszerepem volt, például Rómeót, Mozartot, nagy, zenés színházi ikonokat, amik nagyon jól mutatnak egy önéletrajzban, meg persze élmény eljátszani őket. Az utóbbi években a két kedvenc szerepem az a *Puskás a musicalben* való alakításom Puskás Öcsiként, illetve a *Kőszívű - A Baradlay-legenda* című musicalben Baradlay Jenő szerepe. A kettő teljesen különböző, bizonyos szempontból mégis valahol nagyon is hasonlít a lélektanuk egymáshoz. Mindkettő nagyon érző, csupaszív ember, olyan magyar hősök, akik – ha az egyikőjük csak fikción is – szerettek volna olyan részesei lenni ennek a világnak, hogy azt előre is tudják vinni.

PUSKÁS FERENC A MAGYAR KÖZÉLET EGYIK IKONJA, HOGYAN KÉSZÜLTÉL A MEGFORMÁLÁSÁRA?

Nagy könnyebbég volt, hogy róla nem csak könyvekben lehet olvasni, mint például Petőfiről, hanem van róla kép- és videóanyag is, amikor nem csak fozizni látja az ember, hanem például interjú közben. Hallani lehet, hogy hogyan beszél, hogyan bánik az emberekkel maga körül. Ez lehetővé

teszi, hogy odafigyelhesek az olyan apró részletekre, mint például a hangsúly, az arckifejezések, amik színesíteni tudnak egy előadást. Nem mellesleg engem is jó érzéssel tölt el, ha legbelül úgy érzem, Öcsi bácsi is így csinálta volna. Persze nagy súlya volt annak, hogy ennyire híres személyről van szó, de sokkal jobban szeretem az ilyen feladatokat, mintha mindegy lenne, hogy hogyan játszok el egy szerepet. Van egyfajta tétje, hogy az emberek milyen érzésekkel állnak fel az előadás végén, ezért is tartom fontosnak, hogy minél jobban átéljük a helyzeteket.

SZERINTED MIÉRT EKKORA SIKER A PUSKÁS A MUSICAL?

Ami a fő mozgatórugója, az nyilván Öcsi bácsi jelenléte és főszerepe. Nem csak az a feladatom, hogy eljátszam ezt a szerepet, elénekeljem a dalokat, hanem az egyik legfontosabb például, hogy csapattal, az „Aranycsapattal” tényleg úgy viselkedjek, mint az előadás csapatkapitánya. Ha ezt nem tudnám megtenni, akkor az nagy hatással lenne az előadás kimenetelére, amit a nézők is éreznének. Szerencsére mindig teltháznak és értő közönségnek játszhatunk. Van egy olyan szokásunk, hogy az előadás előtt mindig összegyűjtöm a csapatot az „összetartásra”. Ez úgy néz ki, hogy összetalálkozunk az egyik öltözőben, és mind a 11 ember összekarol, elcsendesedik 5-10 másodpercre. Szoktam mondani pár bátorító szót, megszorongatjuk egymás vállát, visszaszámolok, majd mindenki egyszerre ordít fel, hogy „Aranycsapat!”. Ezt egyébként sokszor a nézőtéren is hallani lehet. Ez a kis hagyományunk úgymond

egységkövacsoló pillanata az előadásnak, mert enélkül szerintem csak a színpadon találkozánk, valódi csapatszellem nem lenne.

TAVALY ÓTA SPARROW NÉVEN ZENÉLNI IS ELKEZDTÉL. HOGY FÉR MEG EGYMÁSSAL A SZÍNPADI ÉS A ZENEI KARRIERED?

A színház mellett régóta nagy szerelmem a zene. Zenés darabokban játszom, és már egészen tinédzser korom óta szerettem popdalokat énekelni, covereket készíteni. A Sztárban sztár után lehetőséget kaptam, hogy megcsináljam az első dalomat, ami már nem Puskás Ferenc dala, vagy Rómeóé, hanem az enyémmé, amiben önmagam lehettem. Habár azt a dalt nem én írtam, az volt az első olyan lehetőség az életemben, amikor én úgy állhattam ki a színpadra, hogy teljesen magamat adtam. Bevallom, hogy ez egy olyan élmény volt, hogy azóta sokkal kevesebb színházi produkciót vállallok. Csak a két kedvenc szerepemben lehet látni. Vállalhatnék ennél többet, de az utóbbi időben a mérleg kicsit átbillent a zene felé. Az egy megkérdőjelezhetetlen élmény, és feltölt energiával, amikor bemutatom a saját dalaimat és a közönség ezt értékeli. Ilyenkor azt kívánom, bár minden nap lenne egy koncertem! Idén egy új oldalamat mutatom meg, egy albummal készülök. Próbálok majd arra koncentrálni, hogy akár már a tizenéves korosztályt és a fiatalokat is megszólítsam olyan saját dalokkal, amik maibbakk, a jelenlegi életem történéseiből íródnak, sokkal szókimondóbbak, mint a korábbi dalaim, vagy egy színházi mű.

Szabó László

VERÉB TAMÁST MEGNÉZHETED MÁJUSBAN A SZÍNPADON IS!

A **Köszívű** – A Baradlay-legenda előadásban Baradlay Jenőként május 21-én a budapesti Erkel Színházban láthatod. Előtte exkluzív programmal várnak a szervezők: bizonyára elgondolkodtál már, vajon mi zajlik a színpalánk mögött egy-egy előadás előtt, alatt vagy után. A MusicalNeked csapata most betekintést enged a kulisszák mögé is. A különleges backstage bejárás Szabó László, a Puskás, a musical és a Köszívű - A Baradlay-legenda producere és egy meglepetésvendég színművész kalauzsol végig az előadás rejtett zugain. A backstage bejárások május 19-20-21-én lesznek több időpontban is. Az előadásra és a backstage bejárásra is a koszivumusical.hu oldalon vásárolhatsz jegyet.

A **Puskás** musical szintén az Erkel Színházban nézhető meg május 19-én és 20-án. Ehhez az előadáshoz is kapcsolódik backstage bejárás május 19-20-21-én több időpontban. Az előadásra és a backstage bejárásra is a puskasmusical.hu oldalon vásárolhatsz jegyet.

MIÓTA KÉSZÜLSZ ERRE A VÁLTÁSRA?

Ezt a fejezetét az életemnek már kinyitottam pár évvel ezelőtt, de valahogy úgy éreztem, nem volt meg a bátorságom és a kellő indíttatásom hozzá. Most végre elértem oda az életemben, hogy kész vagyok erre több időt és energiát szentelni. Úgy vélem, a tudatos gondolkodásmódom az, ami leginkább segített ennek a megvalósításában. Van egy elméletem, miszerint általánosságban jellemző az emberekre, hogy ülnek egy kád vízben, ami régóta langyos, de amíg jéghideg nem lesz, nem szállnak ki belőle. Legyen ez annak a

metaforája, hogyha az ember az élet bármely területén elakad, hajlamos lesz arra, hogy ez addig fájjon, ameddig már kénytelen lépni. Néha nagyon nehéz fenntartani ezt a gondolkodásmódot, ezt bevallom, de hatalmas segítség nehéz időkben. 25 évesen meghoztam a legnagyobb döntésemet, és kiléptem az Operettszínházból 6 év után, akkor, mikor elkezdtek lekerülni olyan darabok a repertoárról, amikben főszerepeket játszottam. Nem akartam megvárni, amíg ebben tönkre megyek lelkileg és művészileg is, így léptem. Ez egy nagyon komoly tudatossági döntés volt, mert saját magamért hoztam meg, hogy egy jobb helyzetbe kerüljek.

MENNYIRE FONTOS, HOGY EZ A GONDOLKODÁSMÓD LÁTSZÓDJON A SZÍNPADON IS?

Igyekszem az alapján is megválasztani a lehetőségeimet szerepek tekintetében, hogy belül úgy valóban önazonosnak érezzem azt, ahogy a karakter cselekszik. Így szeretek legjobban a színpadon állni. Ilyenkor nem csak az adott karakter van a színpadon, hanem én magam és a gondolataim is. Hiába ugyanazt a szöveget mondom minden egyes alkalommal, mindig mást gondolok róla. Talán ettől ilyen szép a színház.

(Bálint Boglárka)

NE VESZÍTSD SZEM ELŐL A HÁZIKEDVENCEDET!

AZ EMBEREK TÖBBSÉGE MINDENT MEGTESZ AZÉRT, HOGY NÉGYLÁBÚ CSALÁDTAGJAIK BIZTONSÁGBAN ÉLHESSENEK, ÁM AKADHATNAK VÁRATLAN PROBLÉMÁK. A SZÖKÉS, A KISKEDVENC ELTŰNÉSE A GAZDIK EGYIK RÉMÁLMA, SZERENCSÉRE AZONBAN A TECHNIKA EBBEN IS A SEGÍTSÉGÜNKRÉ VAN.

HARC AZ ÖSZTÖNÖKKEL

Fontos tudni, hogy a szökés oka gyakran az ösztönökből ered. Míg a macskáknál az újdonság iránti vonzalom és a párási ösztön a meghatározó, addig a kutyáknál mindezek mellett például a vadászösztön is nagy szerepet játszik. Az ivartalanítás egy lehetséges, sokak szerint működő alternatívát kínál, ám nem minden esetben oldja meg a problémát. Figyelembe kell venni, hogy az állatoknál számos más kiváltó oka is lehet a szökésnek, így a továbbiakban említett lehetőségeken túl érdemes szakembertől segítséget kérni, például állatterapeutától vagy viselkedési tanácsadótól.

MEGOLDÁS A LÁTHATÁRON

A 21. század által kínált lehetőségek tárháza egyre növekszik, így ezt a tudást állataink védelmére és megtalálására is fel tudjuk használni. A GPS-es nyomkövetővel ellátott nyakörvek skálája napjainkra kifejezetten megnőtt, így árkategóriától és igényektől függően számos opció áll rendelkezésünkre. Emellett biztonsági kamerák használata szintén segítségünkre lehet, hiszen a szökés időpontjából következtethetünk, hogy kedvencünk mekkora távolságot tehetett meg az észlelésig.

VÁLASZTÁSI SZEMPONTOK

Érdeemes továbbá alaposan utánanézni a kínálatnak, hogy a lehető legjobb megoldást tudjuk választani. A különböző termékeknel a hatótávolság is változó, például van, amelyiknél ez 15 kilométerig terjed, de akad

olyan is, amelynek korlátlan vagy csak mobilhálózaton keresztül küld jeleket. Az akkumulátorokkal működő nyomkövető apparátusok esetében az egy töltéssel való működési idő lényeges, de léteznek olyan eszközök, amiket nem szükséges tölteni. Ilyen például az Apple által kifejlesztett AirTag, ami egy olyan elem segítségével működik, amit csupán egyszer kell évente cserélni. Ehhez a kis kütyühöz találhatunk nyakörvet, ami kis- és nagy állatokra egyaránt kompatibilis. Az Androidos eszközöket alkalmazó gazdiknak sem kell aggódniuk, hiszen a nyakörvre szerelhető nyomkövetők jó

részéhez tartoznak applikációk. Ezekkel gyorsan és könnyedén nyomon tudjuk követni házikedvenceink hollétét.

Más nyakörvek jeleit pedig nem a telefonunk, hanem egy adóvevő tudja érzékelni.

Érdekesség, hogy ezt a fajta megoldást olykor vadászkutyák esetében is alkalmazzák.

Ezek a konstrukciók általában strapabírók, illetve kialakításuk az esetek többségében ütős- és vízálló is. Méretük különböző, kedvencünk testalkatához és méretéhez megfelelően tudunk választani.

Léteznek olyan nyakörvek, melyekbe már eredetileg beépítve kapható a nyomkövető, de a jeladókat akár külön is megvásárolhatjuk.

(Vörös Rebeka F.)

LEHETŐSÉG A FEJLŐDÉSRE MI A PROSULI PROGRAM?

Varga Krisztina

A PROSULI PROGRAM A YETTEL TÁMOGATÁSÁVAL 2015 ÓTA DOLGOZIK AZON, HOGY SEGÍTSE A TANULÓKAT AZ OKOS ESZKÖZÖK ÉS AZ INTERNET TUDATOS HASZNÁLATÁBAN. VARGA KRISZTINA, A PROGRAM SZAKMAI KOORDINÁTORA ÉS A ZSOMBÓI SZENT IMRE KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA TANÍTÓJA SZERINT A PROSULI EGY OLYAN LEHETŐSÉG, AMELLYEL MINDEN ISKOLA A SAJÁT KAPACITÁSA SZERINT ÉLHET.

HOGYAN LETT ÖN A PROSULI PROGRAM SZAKMAI KOORDINÁTORA? MILYEN FELADATKÖRÖKET LÁT EL?

A program kezdetekor lelkes tanárként vettem bele magam a munkába. A biztonságos internet – TudatosNet – tananyagot az akkori koordinátorral együtt dolgoztam ki, valamint kaptam részfeladatokat a kutatási programban is. Így lettem később a program szakmai koordinátora. A tanárképzés mellett hozzám tartozik az online képzésünk folyamatos fejlesztése is, illetve a digitális módszertani képzés irányítójaként támogatom és kísérem a hallgatókat.

MIÉRT ÉRDEMES A PROSULI PROGRAMHOZ CSATLAKOZNI?

Lehetőség a fejlődésre, a kapcsolatépítésre, s mindezt a pedagógus, az intézmény adottságaihoz mérten, nyomtasztó elvárások nélkül.

GYAKORLATBAN HOGYAN NÉPSZERŰSÍTIK A PROGRAM CÉLJAIT?

A biztonságos internetezéshez, digitális pedagógiához kapcsolódó világnapokon és témaheteken segédanyagokkal, cikkekkel, ajánlásokkal támogatjuk nem csupán ezt a két célcsoportot, de a harmadik legfontosabbat, a szülőket is. Emellett számos pályázatot, versenyt is szorgalmazunk, ahol mind a diákok, mind a pedagógusok kamatoztathatják a megszerzett tudást.

ÖN SZERINT HOL TART MOST A PROGRAM A DIGITÁLIS ESZKÖZÖK OKTATÁSBA VALÓ BEVEZETÉSÉVEL?

Úgy gondolom, ezt a célt a karanténoktatás megjelenésével kényszerű módon elértük. A digitális oktatás időszaka elősegítette annak elfogadását, hogy a számítógép, a tablet vagy a mobil a tanulásban is jól alkalmazható.

A ProSuli ezt kihasználva olyan keretrendszereket igyekeznek alkalmazni az oktatásban, ami könnyen átláthatóvá, biztonságossá és hatékonyabbá teszik a munkát. Fontos persze, hogy szem előtt tartsuk a tudatosságot és az online-offline egyensúlyt, ezek kulcsfontosságúak.

OKTATÓKÉNT MILYEN ELŐNYEIT, ESETLEG ÁRNYOLDALAIT LÁTJA A DIGITÁLIS ESZKÖZÖK OKTATÁSBA VALÓ BEVEZETÉSÉNEK?

Pedagógusként profitálhatok abból, hogy hatékonyabb lehet az órákra készülés, sikeresebb a javítás vagy érdekesebb az órai munka. Az eszközhasználat, az új felületek és programok engem és a tanítványaimat is motiválnak, ráadásul könnyebbé vált a kapcsolattartás és a közös, iskolán kívüli tanulás. Azonban a tanulók nagyon eltérő ismeretanyaggal és készségekkel vannak jelen az iskolában, így ez nap mint nap kihívást jelent a pedagógusoknak. Ez másféle jelenlétet, ismeretkört kíván meg, így fontos, hogy kellően odafigyeljünk rá, elsősorban a tanárképzésben.

(Naár Barbara, Németh Fruzszi)

AZ ÉTTEREMBEN IS VANNAK FOGYASZTÓI JOGAIM?

BIZONYÁRA SOKATOKKAL ELŐFORDULT MÁR, HOGY EGY ÉTTEREMBEN SZEMBESÜLTETEK AZ ÁRAKKAL, VAGY ESETLEG MINŐSÉGI PROBLÉMA VOLT A FELSZOLGÁLT ÉTELLEL KAPCSOLATBAN. DE VAJON HÁNYAN TESZNEK PANASZT ILYEN ESETBEN? A TAPASZTALATOK SZERINT A MAGYAROK RITKÁN REKLAMÁLNAK ÉTTEREMBEN, PEDIG ILYENKOR UGYANÚGY ÉRVÉNYESEK A FOGYASZTÓI JOGAINK. CIKKÜNKBEN SIKLÓSI MÁTÉ FOGYASZTÓVÉDELMI SZAKÉRTŐ ISMERTETI VELÜNK A LEGFONTOSABB ISMERETEKET A TÉMÁBAN, DE KITÉR ARRRA IS, HOGY A HIBÁS ÉTELKISZÁLLÍTÁS ESETÉN MI A HELYES LÉPÉS.

Siklósi Máté

Az éttermek, étkezdék felé sok jogszabály él, azonban ezek jó része az emberek tájékoztatására irányul. „Az éttermeknél a legfontosabb fogyasztóvédelmi előírás, hogy a vendégnek már az épületbe lépés előtt látnia kell az árlistát” – mondta Siklósi Máté fogyasztóvédelmi szakértő. Az árakat azért kötelesek így feltüntetni, hogy a fogyasztónak legyen lehetősége eldönteni, hogy szeretne-e fogyasztani vagy sem az adott helyen. „Ez megelőzi azt a kellemetlen szituációt, hogy bemenjünk egy étterembe, és a magas árak realizálása után kelljen távoznunk rendelés nélkül” – válasz fel egy elég jellemző esetet a szakértő. Ezeket a hiányosságokat a Fogyasztóvédelmi Hatóság folyamatosan vizsgálja, és sajnos gyakran előfordul, hogy kávézók, italboltok, éttermek külső részén, még a helyfoglalás előtt

nem megfelelően tüntetik fel az árakat. Egy másik hiba szokott lenni ezeknél a szolgáltatásoknál, hogy nem jelenítik meg a felmerülő plusz (az ételek-italok árán kívüli) költségeket. Magyarországon is már hosszú évek óta elterjedt a borra való felszámítása, amit hivatalosan szervizdíjnak hívnak. „Ha az árfeltüntetésben nem szerepel a szervizdíj, akkor a vendéglátóegység nem jogosult annak a felszámítására. A csak utólag ismertetett, vagy a számlán megjelenő szervizdíj 10-15 százalékkal magasabb végösszeget eredményez, ami a fogyasztó megtévesztésének minősülhet”, hiszen a fogyasztó nem számolt ezzel a díjjal, amikor igénybe vette a szolgáltatást – mondta el a szakértőnk. A fogyasztóknak nemcsak az árfeltüntetések kell figyelembe venniük az éttermekben,

hanem a minőséget, mennyiséget is néznünk kell. Előfordul, hogy a leves nem akkora adag, mint amekkorára a vendég gondolt, a hús nem sült át, odaégett az étel, vagy éppen nem megfelelő húsból készítik el az adott ételt – azonban azt fontos tudni, hogy erre vonatkozó jogszabályok nincsenek, az éttermek minden ételt úgy készítenek el, ahogy szeretnék, így a hatóságok az ezzel kapcsolatos panaszokat érdemben nem tudják kivizsgálni. „Viszont, ha a fogyasztó nem elégedett, akkor joga van a vásárlók könyvébe beleírni, vagy bármilyen panaszként az étterem felé ezt jelezni, és az üzlet köteles ezt a problémát megoldani” – mondta el Siklósi Máté. Az elégedett vevő mindkét fél érdeke. Abba,

hogy az étterem úgy készíti el az ételt, ahogy szeretné, bizonyos dolgok akkor sem férnek bele, ha ezzel érdemi választ remélve nem fordulhatunk a fogyasztóvédelmi hatósághoz. Ha a hús belseje még fagyos, ha odaégették az ételt, ha légy van a levesemben, azt az étteremnek orvosolnia, kompenzálnia kell – vagy árengedménnyel, vagy más módon. Ugyanakkor az ételek összetételét illetően kötelező pontos tájékoztatást nyújtani a vendéglátóhelynek. Manapság sokan élnek különféle étel-intoleranciával, amikor egy adott összetevő fogyasztása komoly egészségügyi problémát okoz a vendégnek. Igaz ez az ételallergiára is, ha például nem jelzik, hogy egy adott étel mondjuk diót tartalmaz, és az arra allergiás vendég akár bele is halhat az allergia súlyosságától függően. Potenciális fogyasztó megtevesztések lehetnek még méretbeli kérdésekben is, pizzériák esetében már gyakran találkozunk olyan étlappal, ahol feltüntetik a pizza átmérőjét, ugyanis ha a nyers tészta 26 vagy 32 centiméteres, az nem garantálja azt, hogy a megsütött étel is ugyanebben a méretben marad. Ez a lehetőség sok fogyasztói reklamációt von maga után. Ha az éttermekről van szó, gyakran megesik, hogy nincs kedvünk ellátogatni egy vendéglátó egységbe, hanem házhoz szállítást kérünk, megrendeljük az ételt. Az emberek nem is gondolnák, hogy ebben az esetben is vannak fontos jogai. „Az elmúlt években bonyolultabb lett az ételszállítás helyzete” – mondta Siklósi

Máté. „Egyre több étterem nem saját futárokat alkalmaz, hanem futárcégeket bíz meg egy-egy kiszállítás alkalmával. Ilyenkor arra kell figyelnünk, hogy megrendelőként kivel 'kötünk szerződést', ugyanis jellemzően két külön szolgáltatóval is: az étteremmel és a futárcéggel.” Ha az étterem szállítja ki nekünk az ételt, és gond van vele, akkor az étteremhez jut el közvetlenül a panaszunk. Azonban gyakori eset a futárcégnél, hogy a futárhoz/kiszállító céghez érkezik be a panasz, tőlük viszont sokszor nem érkezik releváns válasz. „Fontos tudni, hogy ha az étteremmel vagy a kiszállító céggel szerződünk, hogy milyen szolgáltatást vállalnak, és érdemes megnézni az Általános Szerződési Feltételeket. Sokszor ezekből kiderül, hogy valójában a futárcégek a kiszállítást vállalják és garantálják, az étel minőségbeli panaszait nem ők fogják kezelni, ezt az éttermeknél kell bejelenteni” – mondta el Siklósi Máté. „Sok olyan eset van, hogy a kiszállító cég is kárpótolja a fogyasztót, ezeket különböző utalványokkal vagy pénzvisszatérítéssel teszik” – ismerteti a jó eseteket a szakértő. Azonban ez még probléma lehet, hiszen itt nem a hibázó félhez jut el a panasz, hanem a futárcég igyekszik megoldani a felmerülő problémát, s megelőzik az étterem felé kialakult reklamációt. „Rendezett ügynek tűnhet ez, azonban jogilag nem számít annak. Ha az étellel van probléma, akkor az étteremnél kell panaszt tenni, ha a futárszolgáltatással, akkor pedig a kiszállítócégnél.” Napjainkban már egyre inkább előfordul, hogy az éttermek az árakat kétféleképpen tüntetik fel: egy árlista vonatkozik a helyben fogyasztásra, míg egy különböző árlista a kiszállításra. „Ezzel nincs semmi probléma, ugyanis két különféle szolgáltatást nyújt egy cég, azonban egyértelműnek kell lennie. Az emberek legtöbbször esetében az éttermeket az interneten keresik, ezért megtevesztő lehet, hogy az interneten található ártábla nem a helyben fogyasztásra vonatkozik. Erre egyelőre nagyon kevés hely figyel, így érdemes előre tájékozódni erről” – hívja fel a figyelmet Siklósi Máté. A csomagolásnál vagy a kiszállítási díjnal is a fogyasztó tudtára kell hozni az ezzel fellepő plusz költségeket. „A vendégnek jó ezzel előre számolni, ugyanis 2022-ben elkezdődött és 2023-ban folytatódik a kiszállítás drágulása, így érdemes tisztában lenni minden felmerülő költséggel.”

(Hegyi Vivien, Bodor Julcsi)

Kapcsold be az övet, mentsd meg magad!

MIÉRT FONTOS AZ, HOGY MINDENKI HASZNÁLJA A BIZTONSÁGI ÖVET? ITT KEZDŐDIK A BIZTONSÁGUNK ÉS A BIZTONSÁGTUDATUNK. EGY VISZONYLAG FRISS FELMÉRÉS SZERINT AZOK, AKIK NEM KÖTIK BE MAGUKAT AZ AUTÓBAN, ÖSSZESEN NÉGY ÉS FÉLSZER NAGYOBB KOCKÁZATOT VÁLLALNAK. MEGDÖBBENTŐ, HOGY A LEGMAGASABB VESZÉLY ILYEN ESETBEN A HÁTSÓ ÜLÉSEKEN UTAZÓKAT FENYEGETI! BERTA TAMÁSSAL, A KTE KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI TAGOZAT ELNÖKÉVEL BESZÉLGETTÜNK A BIZTONSÁGI ÖV FONTOSÁGÁRÓL.

HA NINCS BEKÖTVE EGY UTAS A GÉPJÁRMŰBEN, AKKOR EGY KÖZÜTI ELLENŐRZÉSNEK KIT BÜNTETNEK MEG?

Alapvetően mindenki magáért felel, jogilag az vonható felelősségre, aki nem kapcsolta be a biztonsági övét; de a jármű vezetőjének ettől függetlenül kiemelt a felelőssége. Lehetőleg gondoskodjon arról, hogy megfelelően rögzítve utazzanak az utasai is. Egy kutatásban vizsgálták, tehát nem közvetlen statisztikai adat, hogy a baleseteknek milyen arányban lehetett volna jobb kimenetele egy-egy ütközés esetén, hogyha a résztvevők körében 10%-kal magasabb lett volna a biztonsági öv viselésének az aránya. 2020-at nézve, ezzel a 10% viselési arány-növekedéssel 45 haláleset lett volna elkerülhető és 118 súlyos sérülés. A 2021-es adatok alapján pedig már 65 haláleset lett volna ilyen módon megelőzhető és 141 súlyos sérülés lett volna könnyű kimenetelű vagy akár sérülés nélküli.

VAN ARRÁ VONATKOZÓAN BÁRMILYEN JOGSZABÁLY, HOGYAN KELL BEKÖTNI MAGUNKAT? GYAKORI AZ, HOGY VALAKI UGYAN BEKÖTI MAGÁT, DE NEM A KLASSZIKUS ÉRTELEMBE VÉVE, HANEM PÉLDÁUL A PÁNTOT A VÁLLA MÖGÉ TÉVE.

Természetesen. A helyes használat, amit figyelünk. A személygépkocsikban található

öv 3 ponton tart, ezért hívják 3 pontos biztonsági övnek. A hasunk alatt, illetve az egyik vállunk felé megy keresztbe. Ez a helyes használat, minden egyéb tulajdonképpen vagy becsapjuk, vagy veszélybe sodorjuk magunkat. Ha nem így hordjuk, akkor megvan annak a lehetősége, hogy egy ütközésnél mégiscsak kiszabadulunk ebből az övből, és kirepülünk, akár az autóból is. Amire még figyelni kell, és elsősorban a gyerekek vagy az alacsonyabb termetűek esetében okozhat problémát az, hogy nem mindegy, a vállunknál hol megy el az öv. Ha túl magas, akkor az nem megfelelő. A legtöbb autóban legalább az első ülésnél állítható a biztonsági öv rögzítési pontjának a magassága. Ami egy kicsit bonyolultabb, de még szóba jöhet, az a gyerekülés használata. Ott kifejezetten meg kell tanulni az ülés és abba a kisgyermek helyes rögzítését is. A legtöbb autó most már jelzi egyébként, csipog, hogyha valaki nincs bekötve. Sokan, a rendeltetészerű használatot elkerülve csak bekattintják azért, hogy ne idegesítse őket a hang. Ez óriási felelőtlenség.

EGY ELLENŐRZÉS ESETÉN MIRE SZÁMÍTSON ILYENKOR A VOLÁN MÖGÖTT ÜLŐ?

Ugyanarra, mintha nem használná a biztonsági övet, mert valójában nem használja. Saját magát sodorja veszélybe, kockáztatja testi épségét, tehát ez önmagában véve szerintem egy butaság. Ott van a megfelelő eszköz, tudja,

hogyan kell használni, és ehelyett mindenféle trükköket alkalmaz a csipogás megszüntetésére. Természetesen meg fogják büntetni, ugyanolyan, mintha nem használná a biztonsági övét, de talán morálisan sokkal nagyobb ennél a probléma. Ha ő nincs bekötve, akkor a többi utasra sem figyel. Illetve baj esetén, ha a bekötés hiánya miatt nem tudja már az autó mozgását befolyásolni, az utasai épségét is kockáztatja.

HOGYAN LEHETNE AZT ELÉRNI, HOGY A GYEREKEK MÁR FIATALABB KORBAN RÁSZOKJANAK ARRÁ, HOGY FONTOS A BIZTONSÁGI ÖV HASZNÁLATA?

Első körben, amit a felnőttek és az intézmények megtehetnek, az az, hogy a megfelelő tudás birtokában legyenek a gyerekek, ezekkel az információkkal találkozzanak és ismerjék őket. Fontos, hogy ismerjék a szabályokat, érdekelje őket és értsek is, hogy lehet, hogy kényelmetlen, lehet, hogy nem úgy tud mozogni, mint nélküle, de cserébe milyen módon és milyen mértékben védi meg egy-egy esetleges balesetnél.

A másik pedig – és talán ez még fontosabb –, hogy megfelelő mintát lássanak a gyerekek a felnőttektől. Autóban utazáskor a felnőttek az övet automatikusan kössék be, és mindenhol használják. Ez a két dolog egymás nélkül valószínűleg nem tud működni, megfelelő tudás kell és megfelelő példamutatás.

Berta Tamás

MA MAGYARORSZÁGON AZ EMBEREK MENNYIRE SZABÁLYKÖVETŐEK A BIZTONSÁGI ÖV HASZNÁLATÁT ILLETŐEN?

Egy 2022-es felmérés alapján nem feltétlenül kell, hogy büszkeség töltsön el minket. A járművezetők 88,5%-a használja a biztonsági övet, az elöl utazók összesítve 87%-ban. A hátsó utasok esetében viszont már csak 57%, tehát alig több mint a fele, nincs meg a 60%. Itt érdemes hozzátenni a gyerekekülés helyes használati arányát, ami nem éri el a 61%-ot sem. Ezek az adatok tehát azt mutatják, hogy van még hova fejlődnünk. Vannak olyan országok, elsősorban a skandináv államok, ahol gyakorlatilag kis túlzással, de 100 százalékos az öv viselési aránya.

AZOKAT A FELNŐTTEKET MILYEN MÓDON LEHET ELÉRNI, AKIK NEM HASZNÁLNAK BIZTONSÁGI ÖVET, HOGY LEHET ŐKET RÁVENNI ARRA, HOGY VÁLTOZTASSANAK EZEN A SZOKÁSUKON?

Ennek számos módja van. Az emberek sem egyformák, a médiafogyasztási szokásaik sem egyformák, és a személyiségük sem, tehát azt gondolom, hogy nincs egy jó recept. A közlekedépszichológia azt mondja, hogy ezekben az esetekben az a legfontosabb, hogy a közbeszéd tárgyává tegyük ezt a témakört. Most éppen ezt tesszük, azt szeretnénk, hogy halljanak erről az emberektől, tudják, hogy létező probléma, és hogy milyen következményekkel jár. Minél többször szembesítjük ezzel őket, annál jobb. Van, akinél a sokkoló kampány, másnál a szép szó, az érzelmekre hatás, megint másnál a szikár tények működnek.

(Bodor Julcsi, Hegyi Vivien, Velek Domonkos)

Bankkártya kisokos: minden, amit tudni érdemes

A BANKKÁRTYÁS FIZETÉS MÁRA TALÁN AZ EGYIK LEGELTERJEDTEBB FIZETÉSI FORMÁVÁ VÁLT. EGYSZERŰ, GYORS ÉS KÉNYELMES HASZNÁLATA MIATT IGEN KÖZKEDVELT, A MINDENNAPI ÉLETBEN PEDIG MÁR-MÁR ELKERÜLHETETLEN HASZNÁLATA. A TÉMA KÜLÖNÖSEN FONTOS A MAI VILÁGBAN, A MÁRCIUS 6-10. KÖZÖTT MEGRENDEZÉSRE KERÜLŐ PÉNZ EGYIK KIEMELT TÉMÁJA IS LESZ, „KORSZERŰ PÉNZKEZELÉS - PÉNZÜGYI BIZTONSÁG A KIBERTÉRBE” NÉVEN. DE MIT ÉRDEMES TUDNI A KÜLÖNBÖZŐ BANKKÁRTYÁKRÓL? MENNYIRE BIZTONSÁGOSAK? TÓTH TIBORT, A PÉNZÜGYMINISZTERIUM MAKROGAZDASÁGI ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATOKÉRT FELELŐS ÁLLAMTITKÁRÁT KÉRDEZTÜK.

HÁNY ÉVES KORTÓL LEHET BANKKÁRTYÁT IGÉNYELNI?

Bankszámlája, diákszámlája már egészen fiatal kortól lehet a gyerekeknek. Egyes pénzintézetek már 6 éves kortól is kínálnak bankszámlákat, de az ezekhez tartozó kártyát legkorábban 14 éves kortól lehet igényelni. A gyermekek, diákok számára kifejlesztett számlák bizonyos szolgáltatásokat csak korlátozottan vagy egyáltalán nem nyújtanak. Ennek célja, hogy megóvja az érintetteket a megdondolatlan döntésektől. Így tehát egészen 14 éves korig csak a szülők segítségével, közösen intézhetőek a pénzügyek. Tehát a diákszámlák csak szülői hozzájárulással és közreműködéssel nyithatóak meg, ám egy bizonyos életkor felett a diák már önállóan is kezelheti a pénzt.

MIÉRT ÉRHETI MEG BANKKÁRTYÁT CSINÁLTATNIA VALAKINEK?

A bankkártyával történő vásárlás rendkívül gyors, egyszerű és biztonságos. Az érintéses fizetés gyorsütemű elterjedése minimalisra csökkentette a fizetési folyamatot, egyetlen érintéssel, akár 2-3 másodperc alatt végbemegy a tranzakció, és a kisösszegű, 15.000 forint alatti fizetések esetén még csak PIN kódot sem kell használni. A fiatalok esetében az is fontos, hogy az iskolai büfékben is tudnak vele fizetni, és a fizetés gyorsasága (nem kell visszaadással bíbelődni) a rövid óráközi szünetekben nagyjából kétszer annyi diák kiszolgálását teszi lehetővé. A bankkártya-használat másik

óriási előnye, hogy a beépített biztonsági azonosítók miatt – körütekintő használat mellett – ez az egyik legbiztonságosabb fizetési mód. A kézpénzzel ellentétben, ha a kártyánkat ellopják, azt azonnal le lehet tiltani, így a további veszteségeinket minimalizálhatjuk. Szintén hatalmas előny a készpénzhez képest, hogy praktikus és kis helyen elfér.

A FIZIKAI PLASZTIKKÁRTYA VAGY DIGITALIZÁLT, MOBILOS BANKKÁRTYA HASZNÁLATA PRAKTIKUSABB?

A mobilos, digitalizált bankkártyák egyszerre alkalmasak biztonságos online vásárlásra, okostelefonos fizetésre, de akár készpénzfelvételre is. Tehát ezek praktikusabbak, hiszen nem kell magunknál tartani pluszban fizikai bankkártyát is. A digitalizált bankkártyák gyakorlatilag a hagyományos plastikkártyák megfelelői a telefonunkba költöztetve. A biztonságot tekintve annyiban biztonságosabb, hogy a fizetés során nem másolhatóak és használhatóak fel bűnözői csoportok által.

TUDUNK MÁR MINDENHOL BANKKÁRTYÁVAL VAGY MOBILVAL FIZETNI?

Valójában már 2021. január 1-től - mindenhol, ahol van online pénztárgép - kötelező lehetőséget biztosítani a bankkártyás, valamint az elektronikus fizetési módok használatára. Ez a gyakorlatban a kártyás fizetést és az azonnali fizetési rendszeren

keresztüli számlakiegyenlítést jelenti. Ha nem is mindenhol, de a szolgáltatók túlnyomó többségénél fizethetünk már kártyával. Tapasztalatok alapján az is látszik, hogy a POS terminálok már kezdenek a piacokon is megjelenni, mert igény van rá.

HA INTERNETEN VÁSÁROLUNK, AKKOR HONNAN TUDHATJUK, HOGY MELYIK AZ AZ OLDAL, AHO LYUGODTAN MEGADHATJUK A BANKKÁRTYAADATAINKAT A FIZETÉSHEZ?

A gyakorlatban a legtöbb helyen, a boltokban, mozikban vagy akár az iskolai büfében is

Tóth Tibor

biztonságos a bankkártyák használata. Az interneten már nem ilyen egyértelmű a helyzet. Ahogy a kérdés is sugallja, a legnagyobb kockázatot a nem biztonságos webáruházak rejtik. Azért, hogy az ilyen online áruházakat minél könnyebben kiszűrhesük, létrejött a Jogsértést elkövető webáruházak adatbázisa, ami a <https://jogsertowebaruhazak.kormany.hu/> oldalon érhető el. Az adatbázis tartalmazza azon jogsértést elkövető online webáruházakat, amelyek magatartását a Fogyasztóvédelmi Hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal vagy a bíróság jogerősen jogsértőként állapította meg. Amennyiben kétség merül fel bennünk egy-egy adott webshoppal kapcsolatban,

mindenképpen érdemes ezen az oldalon ellenőrizni, hogy szerepel-e rajta.

MIT TEGYÜNK ABBAN AZ ESETBEN, HA ELVESZÍTJÜK A KÁRTYÁNkat?

Amennyiben ez bekövetkezik, talán az a legfontosabb, hogy ne essünk pánikba. Azonnal le kell tiltani az elveszett kártyát vagy a bank ügyfélszolgálatán vagy a telefonos applikációban. Így többnyire érdemi veszteség nélkül úszhatjuk meg a kártyánk elvesztését. Javasolt már abban az esetben is azonnal tiltani a kártyát, ha furcsa SMS üzeneteket kapunk arról, hogy

valaki megkísérelt fizetni vele. Ebben az esetben valószínűleg a bankkártya adatokat tulajdonították el illetéktelen személyek. Hogy ennek kicsi legyen az esélye, arra való az internetes vásárlásoknál az úgynevezett „kétlépcsős azonosítás”. Így nehezebb eltulajdonítani a bankkártya adatainkat. Ezen kívül fontos, hogy soha senkinek, semmilyen körülmények között ne adják kölcsönön a bankkártyájukat a fiatalok, ne osszák meg a PIN kódját, valamint ne is hagyják őrizetlenül.

HA ESETLEG BANKKÁRTYÁS CSALÁS ÁLDOZATAIVÁ VÁLNAK, AKKOR MI A TEENDŐ?

A kártyás vásárlásokról manapság elmondható, hogy nagyon biztonságosak, de sosem árt résen lennünk. Lehetnek olyan oldalak, fizetési felületek, amelyek ugyan kinézetre hasonlítanak a megszokotthoz, de valamivel több adatot kérnek. Ilyen lehet például, hogy a kártya PIN kódját is kéri online vásárlásnál. Ebben az esetben azonnal szóljon meg a belső vészharangunk és haladéktalanul szakítsuk meg a tranzakciót! PIN kódot soha ne adjunk meg! Nagyon fontos, hogy a kártya hátoldalán található CV vagy CVC kódot is csak kizárólag biztonságos fizetésnél adjuk meg, és figyeljünk arra, hogy ez ne kerülhessen illetéktelen személyek kezébe. E-mailben se adjuk meg soha ezt a biztonsági kódot! Ha pedig már elkövettük ezt a hibát, de utólag észbe kaptunk, akkor a kártya azonnali tiltása és új kártya igénylése javasolt. Így nagy valószínűséggel minimalizálni tudjuk az esetleges veszteségeket.

(Hegyi Vivien, Bálint Boglárka)

FINTECH A PÉNZÜGYEK MAI ARCA

EGYRE INKÁBB AZ ONLINE BANKI ÜGYINTÉZÉST RÉSZESÍTJÜK ELŐNYBEN A FIÓKOKBAN VALÓ SORBANÁLLÁSSAL SZEMBEN EGY FRISS FELMÉRÉSEK SZERINT. EZ NEM MEGLEPŐ, ÉS A BANKOK IS TÁMOGATJÁK A FOLYAMATOT AZZAL, HOGY ÚJABB ÉS ÚJABB DIGITÁLIS MEGOLDÁSOKAT FEJLESZTENEK, VEZETNEK BE. EZ LENNE A MANAPSÁG OLY SOKAT EMLEGETETT FINTECH? ERRÓL BESZÉLGETÜNK DR. TÚRI ANIKÓVAL, A GAZDASÁGFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM KÖZIGAZGATÁSI ÁLLAMTITKÁRÁVAL, AKI TIPPEKET IS ADOTT ÉS ALKALMAZÁSOKAT IS AJÁNLOTT.

A FinTech gyakran használt kifejezés a mindennapokban, azonban az emberek jelentős része nem is tudja, hogy mit takar ez.

„A 'FinTech' – szó szerint fordítva – a pénzügyi technológiák, azaz a 'finansial technologies' rövidítése. A FinTech utalhat digitális pénzügyi szolgáltatóra, amely a hagyományos pénzügyi szolgáltatókhoz (pl. bankokhoz) képest a legújabb technológiákat használja innovatív, magas ügyfélményt biztosító pénzügyi szolgáltatások nyújtására. Ezenkívül a kifejezés utalhat új szoftverre, informatikai rendszerre, megoldásra is.”
– kezdi a magyarázatot az államtitkár.

A kulcsszó a magas ügyfélmény, vagyis az, hogy nekünk, felhasználóknak kényelmes legyen (tehát pl. telefonról elérhető), egyszerű legyen a használata, minél több szolgáltatáshoz engedjen hozzáférést, minél nagyobb szabadságot adjon, és időt spóroljon nekünk a pénzügyeink intézése során.

„Ezek a FinTech fejlesztések a fogyasztók számára kedvezőbb, hatékonyabb, olcsóbb szolgáltatásokat nyújtanak, amelyekről néhány évvel ezelőtt nem is gondoltuk, hogy szükségünk van rá” – mondta el Dr. Túri Anikó a FinTech terjedése kapcsán. A FinTech cégek ma már a hagyományos értelemben vett bankok működését fenyegetik, így a bankok is a FinTech fejlesztések útjára lépve veszik fel a versenyt az utóbbi időben.

A Z-generáció számára ezek a megoldások már annyira természetesebbek, hogy nem is gondolnánk, milyen sok FinTech pénzügyi megoldást használunk nap mint nap. Ott van például a Revolut, ami a fiatalok körében is nagyon népszerű, különösen a pénzküldési funkciója.

„Van egy hétköznapi szituáció: barátokkal elmegyünk vacsorázni, nem kell a pénz, visszajárót számolgatni, nem kell készpénzt vinni. Elég, ha mindenkinek van Revolutja. Valaki fizet, a számlát pedig úgy osztják szét, hogy a fizető bekéri a többiekétől a fogyasztása összegét. Ez praktikus, költségmentes, így egy nagyon hasznos eszköz tud lenni” – ismertette a közigazgatási államtitkár. Persze ennek megvannak a kockázata is, ugyanis a Revolut határon túli szolgáltató, így ha valami fogyasztói probléma adódik a számlánkkal, akkor a magyar hatóságok nem tudnak közvetlenül eljárni az ügyben. Illetve, ha valaki banki betéttel rendelkezik náluk, a hazai Országos Betétbiztosítási Alap nem tudja garantálni a betétek védelmét. Hosszú és bonyodalmas folyamat lehet a problémák orvosolása, ami a hazai szolgáltatóknál nem fordul elő.

A fiatalok számára is hasznos FinTech megoldások a különböző költségtervező, költségkövető alkalmazások. „Ezeket bankszámlához kötve tudja használni a fogyasztó. Nagyon klassz kimutatásokat

csinál az érkező bevételről: mikre költi el az ember a pénzét. Persze vannak interneten fellelhető szolgáltatások is, mint például a Magyar Nemzeti Banknak a háztartási költségvetés kalkulátora, ami nagyon hasznos és kellően megtanítja, hogy hogyan lehet hasznosan bánni a pénzzel. Érdemes lehet ezt kipróbálni és használni.”
– osztotta meg velünk Dr. Túri Anikó.

Hasznos alkalmazás lehet még a Revoluton kívül a külföldi utazásokhoz vagy a külföldi tanulmányokhoz a Wise nevű szolgáltató applikációja, mivel a külföldre történő utalást megkönnyíti, meggyorsítja, és jóval

Dr. Turi Anikó

fizetőeszközként is funkcionál - a szerk.) mellett sem mehetünk el, hiszen amilyen népszerű lett az elmúlt években, olyan komoly veszélyeket is hordoz magával. A kriptot az anonimitása miatt kedvelik a pénzmosásban, terrorizmusfinanszírozásban érintettek, és igen nagy a kiberbűnözés miatti fenyegetettsége is. „Nagyon kockázatos eszközről van szó; az ember pénztárcája is könnyen megérzi az ingadozó árfolyamát. Például a legismertebb kriptovaluta, a bitcoin árfolyama 2022-höz képest 2023-ra 65 százalékkal csökkent, ami egy óriási összeg” – figyelmeztetett az államtitkár.

A jövő nagy dobása lehet még BNPL – Buy Now, Pay Later technológia kialakulása, vagyis a „vásárolj most, fizess később”. Az Apple nagyon friss fejlesztése ez, még csak a dolgozók tesztelik, de nagyon biztató a jövőre tekintve. „Azért nagyon sok problémát is felvet ez, kezdve a böngészési előzményektől egészen a lokációs adatokig. Ezekre még ki kell alakítani valamilyen fogyasztóvédelmi szabályozást, hiszen túlzott lakossági eladósodás is lehet ennek az eredménye.”

A pénzügyi szolgáltatások ma már az elkerülhetetlen személyes találkozásokat igénylő helyzetekben is sokkal ügyfélbarátabbak (gyorsabbak, kevesebb papírmunkát igényelnek), mint korábban. Amúgy ezen találkozások számát igyekeznek csökkenteni a FinTech megoldásokkal, az újabb és újabb szoftverekkel, applikációkkal is. Ezzel párhuzamosan terjed a korszerű pénzkezelés gyakorlata is.

„A korszerű pénzkezelés részben fedi a FinTech megoldások használatát, de beleértjük azt is, hogyha valaki pénzügyileg tudatosan jár el, látja a veszélyeket és fel is tudja mérni ezeket a veszélyes helyzeteket. Hiszen használhatom a legújabb alkalmazásokat, ha ugyanazokat a pénzügyi hibákat követhetem el ezekkel is” – mondta Dr. Turi Anikó. Nem véltelen, hogy épp a korszerű pénzkezelés az egyik fő témája a 2023. március 6-10. között megrendezett idei Pénz7-nek.

(Hegyi Vivien, Bodor Julcsi)

olcsóbb is, mintha hagyományos banki szereplőkön keresztül történne az utalás.

A FinTech terület új és izgalmas része az ún. nevezett közösségi finanszírozás is. „Kezdő vállalkozások növekedésének gátja szokott lenni a tőkehiány. Megvan az ötlet, valamennyi pénz is sikerült befektetni, de egy idő után ez a tőke elfogy. A banki hitelhez vagy a tőke finanszírozáshoz viszont még nincs elég múltja a cégnek. Ilyenkor jöhet jól például a közösségi finanszírozás. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozás tőkeemelését egy kommunikációs kampányon valósítja meg, olyan személyek bevonásával, akik fantáziát

látnak az ötletben. Vannak olyan oldalak, ahol különböző ötleteiket, prototípusaikat mutatják be a kezdő vállalkozók, hogy ők mivel szeretnék foglalkozni, és ebbe - mint közösségi finanszírozó - bárki beszállhat. Ha sokan hozzátesznek akár csak egy kicsit, akkor az így összegyűlt tőkéből a kezdő cég tovább tudnak lépni” – osztotta meg velünk ezt az újkeletű dolgot a közigazgatási államtitkár. A közösségi finanszírozók, mikrobefektetők pedig a végén terméket vagy részesedést kaphatnak a cégben.

A kriptovaluták (olyan digitális eszköz, amely csereeszközként vagy manapság már

RÉG LÁTOTT EREDMÉNYT ÉRT EL A FERENCVÁROS

Játssz velünk
a www.fociteszt.hu
oldalon április 30-ig!

Ma már csak a középkorúak emlékeznek arra a csodálatos menetelésre, amelyet a Videoton mutatott be az UEFA-kupa (ez a ma létező Európa-liga elődje) 1984/1985-ös szezonjában. A székesfehérvári csapat egészen a sorozat döntőjéig jutott el, ahol a spanyol Real Madriddal találkozott, de az út nem volt egyszerű a fináléig. A Videotonéhoz fogható bravúrt egyelőre persze egy magyar csapat sem ért el azóta, ám a Ferencváros nemcsak megélte a tavaszt az Európa-ligában, hanem bejutott a nyolc közé is, amire évtizedek óta nem volt példa. A Nagy Magyar Fociteszt Diákoknak című, az MTK-val közös játékunkban az akkori Videon kapcsolatban is kaphat kérdést a kitöltő.

A piros-kékek 1984 őszén, az első körben hozták a kötelezőt, hiszen a csehszlovák (ma már cseh) Dukla Praha elleni 1-0 és 0-0 továbbjutást ért. Aztán jött a PSG – amelyben ugye manapság Lionel Messi, Kylian Mbappé és többek között Neymar is futballozik – és egy mai szemmel hihetetlen bravúr: a Videoton 4-2-re nyert Párizsban úgy, hogy 4-0-ra is vezetett. A visszavágó pedig igen különlegesre sikerült. A fehérváriak 2-0-s előnyben voltak, ám a 67. percben a köd miatt félbeszakadt a

találkozó. Az akkori szabályok szerint másnap előről kellett kezdeni a mérkőzést, ám nem volt gond, hiszen akkor kilencven perc alatt 1-0-ra nyert a Vidi és ment is tovább.

A következő körben jött a jugoszláv (ma szerb) Partizan Beograd, amely jó csapat volt, hiszen annak ellenére, hogy az előző körben az első meccsen 6-2-re kikapott az angol QPR otthonában, végül kiharcolta a továbbjutást. Az más kérdés, hogy sok köszönet nem volt benne, mert Székesfehérváron beleszaladtak egy 5-0-s vereségbe. A belgrádi 2-0-s Partizan-siker legfeljebb szépségtapasznak volt elég.

A folytatásban az angol Manchester United következett és ekkor már sokan azt mondták, hogy eddig tartott a Videoton nagy menetelése. Az első meccsen 1-0-ra nyert is a Manchester. A visszavágón aztán ugyanennyire győzött Kovács Ferenc vezetőedző csapata, így jöhetett a hosszabbítás, majd a tizenegyesek. A szétlövésből a Videoton jött ki jobban, amely így eljutott egészen az elődöntőig.

A fináléért a Zseljeznicsar – amely akkor jugoszláv volt, ma már bosnyák – volt az ellenfél. A hazai meccset 3-1-re nyerte meg a

Vidi, ám a visszavágón komoly bajba került az együttes, hiszen 2-0-s hátrányba került. Akkor még létezett az idegenben szerzett gól szabálya, így a rivális állt továbbjutásra. A 88. percben Csuhay József azonban betalált, így a fehérváriak történelmi sikert értek el: bejutottak az UEFA-kupa döntőjébe.

A piros-kékek a spanyol Real Madriddal játszottak a fináléban és akkor még két meccsen dönt el a kupa sorsa. A tartalékos Videoton 3-0-ra kapott ki hazai pályán, ám a visszavágó az egyik legnagyobb magyar klubsikert hozta. A fehérváriak Májor Lajos góljával 1-0-ra nyertek a Bernabeu-stadionban. Ez összesítésben persze nem sokat jelentett, de így is egy fantasztikus siker a világlklasszissal teletűzdelt Real ellen.

A Ferencváros a döntőtől persze még messze van, ugyanakkor az EL idei fináléját Budapesten rendezik. Nagy show lenne, ha magyar résztvevővel történne mindez.

(Kecskés István)

Gelley Bálint: „Ha az élőszereplős film a sprint, akkor az animáció a maraton”

A RÉGI NAGY MAGYAR RAJZFILMESEK ÖRÖKSÉGÉT FOLYTATNÁ A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ÖSZTÖNDÍJASA. GELLEY BÁLINT ANIMÁCIÓS FILMRENDEZŐ 2016-BAN INDULT „ÁTJÁRÓ MÁSVÁROSBA” CÍMŰ SOROZATÁVAL VESZ RÉSZT AZ ESSENTIA ARTIS ÖSSZMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSON ÉS PROGRAMSOROZATON MÁRCIUSBAN, A PESTI VIGADÓBAN. A RENDEZŐK ÉLETÉRE JELLEMZŐ ÁLLANDÓ FORGATAGBÓL RAGADTUK EL EGY RÖVID INTERJÚRA.

MIK A LEGNAGYOBB KÜLÖNBΣÉGEK EGY ÉLŐSZEREPLŐS FILM ÉS EGY ANIMÁCIÓS FILM RENDEZŐJÉNEK A MUNKÁJA KÖZÖTT?

Rengeteg különbség van, ahogy számos hasonlóság is, úgyhogy megpróbálok pár mondatban összefoglalni. Egy animációs film sokkal lassabban készül, sokkal több energiát vesz igénybe a fejlesztés és az előkészítés. Mielőtt egy animációs filmet elkezdenek animálni, ami talán megfeleltethető a forgatásnak, minden egyes snitt hosszát képkockára pontosan meghatároznak. Hogy értsük, hogy ez mit jelent: egy másodperc alatt általában 24-25 képkocka pereg le a szemünk előtt. Mivel nagyon időigényes és drága az animáció, a rendezők törekednek arra, hogy lehetőleg minél kevesebb animált anyagot kelljen kivágni, mert minden másodperc filmidő mögött rengeteg munka áll. Például egy magas minőségű rajzanimáció esetében egy animátor körülbelül fél és egy perc közötti animációt tud elkészíteni egy hónap alatt. Ezt az animációt még utána ki kell húzni, festeni stb. Egy élőszereplős filmben egy-egy snittet általában többször fel szoktak venni, és a rendező a felvett anyagokból választ. Az animáció esetében erre nincs lehetőség. Ugyanígy az összes karakter mozgulata, arckifejezése, színei, kinézete mind ki van találva, mire az animátorok kezei alá kerülnek. Ugyanígy a színészek a hangfelvétel során játszanak, és az animátorok a rögzített hanganyagra keltik életre a figurákat. Összefoglalva: egy sokkal lassabb, időigényesebb műfaj az animáció, amely kevesebb teret enged az improvizációnak és a véletleneknek. Ha az élőszereplős film a sprint, akkor az animáció a maraton.

AZ ÖN ALKOTÁSAI KIZÁRÓLAG GYEREKEKNEK KÉSZÜLNEK?

Diplomafilmem, az „Otthon”, kifejezetten a felnőtt közönséghez szól, de az azóta eltelt időben rendezőként inkább gyerekeknek készülő tartalmakon dolgozom. Az „Átjáró Mászvárosba” ugyan elsődlegesen a gyerekeket célozza meg, de emellett törekedtünk arra is, hogy az egész család számára szórakoztató és elgondolkodtató legyen. Van benne jó pár poén, amely inkább a felnőtt nézők miatt került a sorozatba, illetve az egész mese egy alapvetően felnőtt problémáról, a depresszióról és annak a leküzdéséről szól. Persze mindez gyerekszemszögből van körbejárva, emellett inkább könnyed hangulatú és vicces. Számomra az ideális az lenne, ha ezt a sorozatot a családtagok együtt néznék, és adott esetben utána beszélgetni is tudnának róla, de tudom, hogy ez sokszor nehezen megoldható.

A KLASSZIKUS MAGYAR RAJZFILMEK INSPÍRÁLTÁK? NEM HELYEZTEK NAGY TERHET A VÁLLÁRA, NINCS ÖNÖN „NYOMÁS” ALKOTÁS KÖZBEN?

Nem éreztem nyomást ezzel kapcsolatban, inkább mindig ösztönöztek. Szerettem volna létrehozni valami olyat, ami a klasszikus magyar rajzfilmek nyomdokaiba léphet – de a világ nagyon sokat változott, és nem biztos, hogy ez egyáltalán megvalósítható. Manapság rengeteg a tartalom, sokkal nagyobb a zaj, amelyből ki kell tűnnie egy rajzfilmnek. Emellett az is lehetséges, hogy a saját képességeim sincsenek még azon a szinten, hogy egy ekkora feladatnak megfeleljek. Mindenesetre ennek elérése

Az Essentia Artis a Magyar Művészeti Akadémia művészeti ösztöndíjasainak összművészeti kiállítása és programsorozata, amely a 2022-ben végzett ösztöndíjasok munkáit mutatja be.

A nagyszabású eseményt első ízben idén márciusban rendezik meg – a szervezők április 2-ig várják az érdeklődőket a Pesti Vigadóban.

A programok ingyenesek, de regisztrációhoz kötöttek.

Bővebb információ:

<https://www.mma-mmki.hu/essentiaartis/>
<https://www.mma-mmki.hu/essentiaartis/programok/>

kitűzött célom a mai napig, de nyomást nem érzek. Én megteszem, amit tudok, hogy ez elég-e, azt eldöntik a nézők.

(Velek Domonkos)

VIZUÁLIS VILÁG

NFI
NEMZETI FILMTÉZET
MAGYARORSZÁG

PROD. *Kiválasztottak (m)*
ROLL
SCENE *4/3* TAKE *25*
DIRECTOR:
CAMERA:
DATE: *2023.07.03* Day-Night Lens-Scr. Mag Filter

SZEREPCSERE TÁBOR

2023. JÚLIUS 3 – 9. **NFI STÚDIÓ**
MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

ÉRDEKEL A FILMEZÉS, DE MÉG NEM TUDOD, HOGY PONTOSAN MILYEN SZEREPKÖRBEŒ?

Ebben segít a Nemzeti Filmintézet és a Vizuális Világ Alapítvány együttmŰködésében szervezett Szerepcsere pályorientációs filmes tábor, ahova 15-18 éves diákok jelentkezését várják. A Budapesten és a Fóti Filmstúdióban szervezett napközis táborban megismerkedhetsz a filmes szakmákkal és új tapasztalatokat szerezhetsz saját tehetségedről. A táborban részt vehetsz egy rövidfilm elkészítésében, miközben az önismeret is reflektorfénybe kerül. A tábort júniusban megelőzi egy, a résztvevők egyéni érdeklődését, igényeit, filmes hátterét feltáró workshop. A jelentkezéshez csupán egy bemutatkozó videó és egy érdeklődési kérdőív kitöltése szükséges.

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
2023. ÁPRILIS 30.

SZEREPCSERE TÁBOR
NYÍLT NAP

2023. ÁPRILIS 4.
MAGNET KÖZÖSSÉGI HÁZ

NFI
NEMZETI FILMTÉZET
MAGYARORSZÁG

A tábor iránt érdeklődőknek április 4-én délután nyílt napot tartunk a Magnet Közösségi Házban. Gyere és találkozz velünk, tedd fel kérdéseidet!

JELENTKEZÉS ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK:
<https://nfi.hu/taborok>

FFP | CINEMIRA
JUNIOR
SCRIPT LAB

2023.
NYÁR

SZERKEZET

2023. augusztus 7-11. | augusztus 28-31. | szeptember 16., 23.

ÉRDEKEL A FORGATÓKÖNYVÍRÁS? VAN SAJÁT SZOROZAT- VAGY FILMÖTLETED?

Ebben segít a Nemzeti Filmintézet és a Cinemira Nemzetközi Gyerek- és Ifjúsági Filmfesztivál együttmŰködésében szervezett workshopsorozat, ahova 13-19

éves diákok jelentkezését várják. A workshopokon megtanulhatsz a forgatókönyvírás alapjait, közösen fejlesztheted film- vagy sorozatötletedet profi filmesekkel, később pedig producerek, forgatókönyvírók és rendezők előtt adhatod

elő terved. A jelentkezéshez csupán egy szinopszist és egy motivációs levelet várnak.

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
2023. ÁPRILIS 30.
JELENTKEZÉS ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK:
<https://nfi.hu/taborok>

TÖLTSD KI A NAGY MAGYAR FOCITESZTET 2023. ÁPRILIS 30-IG!

NYERD MEG A KÉTSZEMÉLYES, 4 NAPOS UTAZÁST LONDONBA
VAGY EGY SAMSUNG SMART LED TELEVÍZIÓT,
VAGY EGY SAMSUNG GALAXY 5G MOBILTELEFONT!

PROHUMAN
DIÁKMUNKA

Blikk.hu

sportal.hu

NBT

NEMZETI
BŰNMEGELŐZÉSI
TANÁCS

médiaalózat
due
a csalásjagról egyesület

WWW.FOCITESZT.HU

NAGYDIÁK PÉNZÜGYES

TESZT

TÖLTSD KI
A NAGYDIÁK PÉNZÜGYES TESZTET
MÁJUS 7-IG ÉS NYERD MEG
A TENGERPARTI NYARALÁS,
AZ ELEKTROMOS ROLLER
VAGY A LAPTOP EGYIKÉT!

WWW.NAGYDIAKTESZTEK.HU

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

MAGYAR
FEJLESZTÉSI
BANK

PÉNZMÚZEUM

Magyar
Államkincstár

PÉNZIRÁNYTÓ

